

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:06, leidžiasi 6:07.

VOL. LVIV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Spalis-October 18 d., 1972 m.

Kaina 15c

246

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

PARYŽIUJE TESIAMOS SLAPTOS DERYBOS

PRIEŠRINKIMINĖJE KAMPANIJOS

WASHINGTONAS. — Paskutinieji Amerikos viešosios opinijos tyrinėjimai parodė, kad balsuotojai pasirenka prezidentą Nixoną prieš sen. McGoverną 57-27 nuosimčių santykiu. Tyrinėjimai buvo prarasti 16-koje valstijų tarp spalio 1 ir 10 d. Ta pati tyrinėjimų įstaiga rugsėjo 12 d. rado santykį palankesnį Nixonui. Daroma išvada, kad paskutinėmis savaitėmis sen. McGovern sustiprėjo, ypač, demokratų tarpe. Tarp demokratų sen. McGovernas pralenkia Nixoną 45%-36% santykiu.

Analizuotojų nuomone, jei ir 36% demokratų balsuos už prezidentą Nixoną, ir tai senatoriaus laukia tikras pralaimėjimas. Sen. McGovern štabo nariai atmeta opinijos tyrinėjimus ir nurodo į faktą, kad McGoverno mitinguose susirenka didelės minios žmonių. McGovernas sako, kad opinijos tyrinėjimai ir prezidentui Trumanui pranašavo didelį pralaimėjimą, tačiau jis rinkimus laimėjo.

Politinio gyvenimo stebėtojai aiškina, kad McGoverno šalininkų skaičius nėra toks mažas. Prieš 4 metus, kada demokratų kandidatas buvo Humphrey, tyrinėjimai rodė, kad trys savaitės prieš rinkimus Nixoną rėmė 43%, Humphrey — 31%, Wallace — 20% ir 6% buvo neapsisprendusių. Šiais metais Nixonas turi 60%, McGovern — 34% ir neapsisprendusių yra 6%. Iš to matyti, kad McGovernas šiuo metu turi daugiau rėmėjų, negu Humphrey turėjo 1968 metų kampanijoje. Skirtumas yra tas, kad šiame n ebe-kandidatuojama Wallace, kurio rėmėjų apie 80% nuėjo į respublikonų kandidato rėmėjų eiles.

Negrų tarpe vyksta didelė kampanija prieš tuos garsius Amerikos neirus, kurie pasisakė už prezidento Nixono kandidatūrą. Tokių tarpe yra artistai Sammy Davis, Jim Brown, veikėjas Floyd McKissick, kun. Albert Sampson ir kt. Jie kolijami "politinėmis prostitucijomis", "dėdėmis Tomais" ir pan. Baltimore negrų grupė boikotuoja filmus, kur vaidina J. Brown, buvęs garsus futbolininkas, dabar tapęs artistu. Washington negrų plokštelių parduotuvė nebepardavinėja Sammy Davis Jr. plokštelių.

Egipto premjeras prašo ginklų

MASKVA. — Egipto premjeras Sidi Maskvėje turi nemalonų uždavinį — prašyti ginklų iš Maskvos, kurios kariuomenė neseniai Egiptą ištrėmė. Premjero garbei suruoštas banketis jis pasakė, kad jis atvyko svarstyti, kaip geriausiai priimti kovos prieš imperializmą principus Viduriniuose Rytuose, Premjeras pabrėžė sovietų nuosirdžią paramą Egiptui, reikšdamas viltį, kad tuos nuosirdžius ryšius bus galima plėsti toliau.

Premjeras Kosyginas atsakė į kalbą, pareikšdamas, kad Egiptas turi teisę kovoti visomis priemonėmis prieš agresiją ir už savo nepriklausomybę ir teritorines teises, tačiau jis nieko nežadėjo Egiptui, kuris spaudžia Maskvą, prašydamas ofensyvių ginklų, kuriais jis tikisi išvaduoti Izraelio užimtas Egipto žemes.

VARSUVA. — Kardinalas Krol aplankė Lenkijoje savo tėvo gimtinę kaimą Sikierczyną. Ten jis sutiko apie 20 tolimų giminių.

IS VISO PASAULIO

SAIGONAS. — Amerikiečių kareivių skaičius P. Vietname sumažėjo dar 600-tais ir liko 34,600. Iki gruodžio 1 d. jų liks 27,000.

MANSFIELD. — General Motors fabrike Ohio valstijoje unija baigė streiką, kuris prasidėjo pradžios penktadienį, 2,300 darbininkų sugrįžo į darbą.

BUENOS AIRES. — Naujame amerikiečių viešbutyje sprogo bomba, sukelusi gaisrą keturiuose dangoraižių aukštuose. Du žmonės sužeisti. Policija kaltina peronistus, kurie švenčia 27 metų sukaktį nuo pulkininko Perono išvadavimo iš kalėjimo.

HANOJUS. — Dviejų gydytojų lydimas iš Hanojaus į Paryžių išskrido sužeistas Prancūzijos pasiuntinys Hanojų Pierre Susini. Jį sužiedė Amerikos lėktuvo numesta bomba.

"Šviečia" kolchozų Ateistinis muziejus ruošiasi paminėti Sovietų Sąjungos išsilaikymo 50-metį. Paruoštas specialus plakatas, kuriame vaizduojamas Lietuvos komunistų partijos materialistinės pasaulėžiūros tariamosios pogrindžio kovos Lietuvoje 1919—1940 m. Be kitų dalykų, plakate esanti akcentuojama V. Lenino veikla religijos ir bažnyčios kritikos klausimais reikšmė Lietuvos komunistų antiklerikalinėje veikloje.

Plakatas esąs skirtas kaimo kultūros ir švietimo įstaigoms, kolchozams ir sovchozams ir platinamas per partijos rajonų komitetus ("Tiesa", 1972.IX.29). (Tur būt, kaimo žmonės nelengvai priimsi ateistinę kultūrą, kad net tokios priemonės jie veikiami. Red.) (E)

Varžo amerikiečius korespondentus

WASHINGTONAS. — Amerika pareiškė Sovietų Sąjungai du protestus dėl amerikiečių korespondentų varžymo. Amerikiečiams Maskvos įstaigos neleidžia keliauti su Russell Train, Aplinkos Kokybės tarybos pirmininku, kuris yra vežiojamas po Sovietų Sąjungą. Kitas korespondentams norėjo vykti su New York miesto baletu grupę iš Maskvos į Tiflisą, tačiau irgi negavo leidimo.

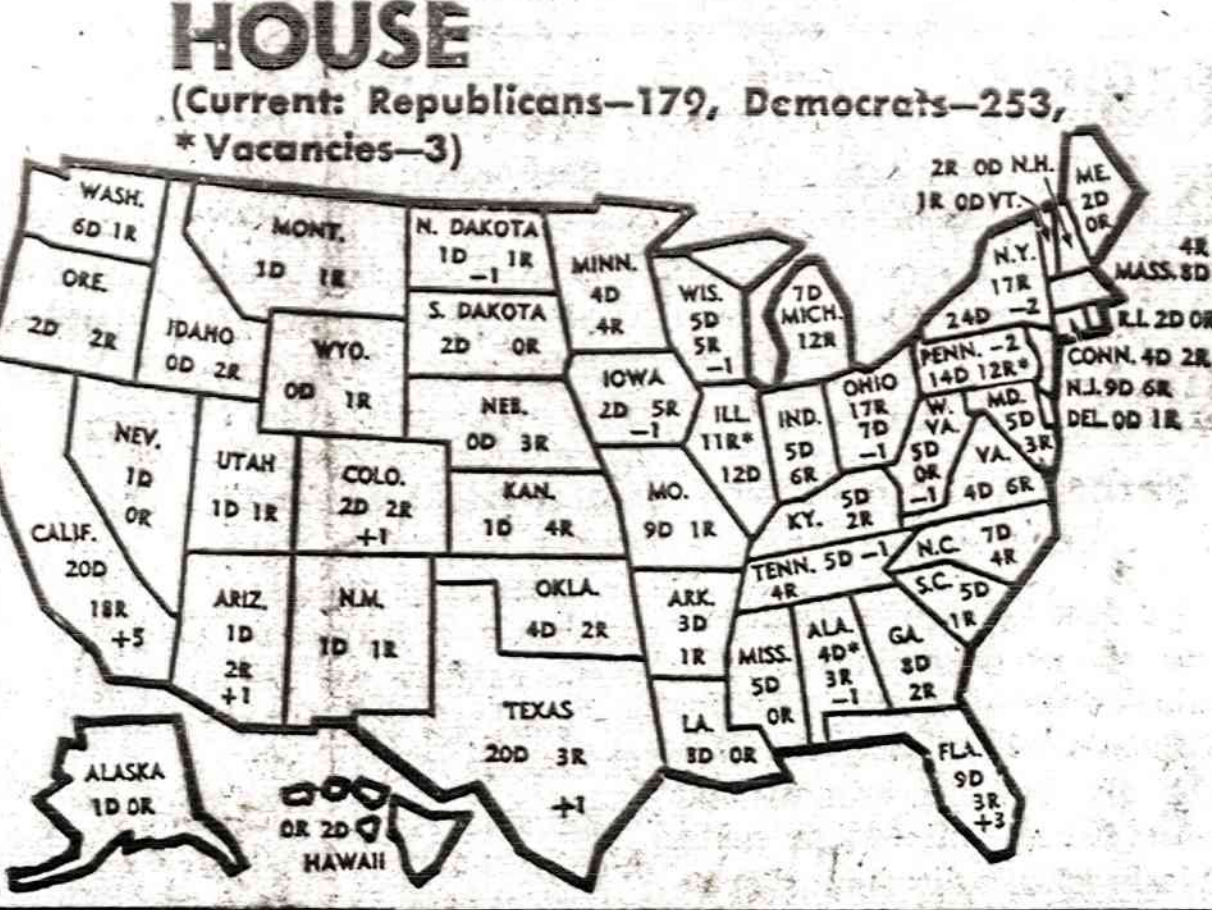
Be dviejų žodinių protestų sovietų užsienio reikalų ministerijoje, Amerikos įstaigos neleidžia vienam sovietų korespondentui vykti iš New Yorko į Čikagą. Sovietų valdžia neleidžia diplomatams ir korespondentams vykti iš Maskvos toliau kaip 25 mylias be atskiros leidimo. Tuos pačius suvaržymus Amerika taiko sovietų korespondentams Washingtono ar New Yorko.

◆ Brazilijos byla atidėta iki lapkričio 27 dienos. Turky teismas pareikalavo papildomų dokumentų iš sovietų advokatų.

OR Republican Incumbents

OD Democratic Incumbents

Gain or Loss of Seats due to 1970 census population changes

Šiame žemėlapyje parodyta, kiek kurioje valstijoje bus renkama Atstovų Rūmų narių. Respublikonai tikisi padidinti savo atstovų skaičių.

RYTŲ VOKIETIJA ŽADA NEBAUSTI PABĖGUSIŲ Į VAKARUS PILIEČIŲ

BERLYNAS. — Rytų Vokietija paskelbė, kad ji nutraukia visas kriminalines bylas prieš tuos piliečius, kurie išvažiavo iš Rytų Vokietijos "be leidimo" prieš šiu metų sausio 1 dieną. Rytų Vokietijos parlamentas priėmė įstatymą, kuris atima pilietybę iš visų vokiečių, kurie išvažiavo iš Rytų Vokietijos, laukdami esamus įstatymus. Pilietybės netenka ir jų vaikai.

Kaip jau pranešta, spalio 6 d. Rytų Vokietija paskelbė amestį visi eilei kriminalinių ir politinių nusikaltėlių, įskaitant tuos, kurie buvo pagauti bėgant iš krašto ar tuos, kurie organizavo perėjimą per sieną. Dabar paskelbta, kad tiems, kurie išbėgo iš Rytų Vokietijos nebus keliamos bylos. Tokių nuo 1961 metų, kai buvo pastatyta komunistų "gėdos siena", yra apie 150,000.

Komunistų režimas Rytų Vokietijoje 1957 metais įvedė įstatymą, kuris bėgimą iš krašto paskelbė kriminaliniu nusikaltimu. Pagauti nelegaliai pereinant sieną galėjo būti baudžiami nuo 2 iki 5 metų kalėjimo. Tais pačiais metais valdžia Berlyne paskelbė, kad visi tie, kurie gyvena Rytų Vokietijoje 1949 metų spalio mėn. yra Vokietijos piliečiai, nežiūrint, kur jie begyventų. Tas pilietybės įstatymas lietė ir pabėgėlių vaikus. Dabar, tie 1957 metų įstatymai nebe bus taikomi.

Manoma, kad ši nauja Rytų Vokietijos pozicija leis pabėgėliams, kurie dabar gyvena Vakarų Vokietijoje ar kitose Vakarų Europos šalyse, lankytis Rytų Vokietijoje ar Rytų Berlyne, nebijant bausmės už pabėgimą. Šie pakitimai įvyko Rytų Vokietijai pradėjus derybas su V. Vokietija dėl santykių su normavimo. Bėgliai iš komunistinės Vokietijos turi ten daug giminių, su kuriais jiems bus leidžiama pasimatyti, jei režimas savo paskelbtų nuostatų laikysis.

Kunigai į politiką

WASHINGTONAS. — Šių metų rinkimuose į Atstovų Rūmus kandidatuoja 11 dvasiškių: aštuoni protestantai ir trys katalikai. Jų daugumas demokratai. Šiuo metu Atstovų Rūmuose buvo du katalikų kunigai, vienas jų, jėzuitas Robert Drinan kandidatuoją antrą kartą.

Tarp kandidatų dvasiškių du yra iš Illinois. Vienas jų katalikų kun. Hugh Muldoon; 33 metų iš 24 distrikto, laikas save nepartinu. Kitas, metodistas James Wall, kandidatuoją 14-tame distrikte.

Kazachstano laukai gelbsti iš bado

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje kalbama, kad Chruščiovas žinojo, ką daro, kai jis pradėjo Kazachstane plėsti pėdymus ir sėti ten kviečius. Šių metų derlius Ukrainoje ir kitose Europinės Rusijos dalyse buvo labai blogas. Iš visiškos katastrofos išgelbėjo tik Kazachstane gerai užderę kviečiai.

Kremlius vada, atsiųgindami Kazachstanui už gerą derlių — 27 milijonus metrinių tonų kviečių, apdovanojo Kustanajaus provincijos partijos vadą Andrejų Borodiną Socialistinio Darbo Herojaus medaliu ir Lenino Ordinu.

Chruščiovas įsakė plėsti Kazachstano laukus, tikėdamasis, kad jei jėvai neužgaus Ukrainoje, tai jie užgaus Kazachstane. Iki šiol taip ir būdavo, tik vienas sykį, 1936 metais, derlius buvo blogas abiejose duonos provincijose: Ukrainoje ir Kazachstane. Dėl to nepasisekimo Chruščiovas buvo pašalintas. Dabar jau pripažįstama, kad jis, gal, ir žinojo, ką daro. Praėjusią žiemą šaltis sunaikino 47% Ukrainos žiemkenčių, iš 9,5 milijonų hektarų, virš 4 mil. hektarų teko pavasarį vėl užsėti, tačiau Kazachstane kviečiai puikiai užderėjo.

Sirija pakelia naftos mokesčius

BEIRUTAS. — Kaimyninės Sirija ir Irakas susiginėjo dėl žibalo persiuntimo kainų. Irakas daug savo žibalo siunčia vamzdžiais, kurie eina per Siriją. Perna, kai Irakas nacionalizavo užsienio bendrovių žibalo versmes, Sirija tą pačią dieną nacionalizavo jų bendrovių žibalo linijas, kurios eina iš Kirkuko žibalo laukų iki Sirijos Baniyas uosto, prie Viduržemio jūros.

Pirmadienį Sirija paskelbė per radiją, kad ji reikalauja iš Irako dvigubai daugiau už žibalo persiuntimą Sirijos vamzdžiais. Valdžios pareiškime sakoma, kad Sirija neša didelę našą dėl konflikto su Izraeliu. Jos visos biudžeto 70% skirti gynybos reikalams. Sirija neturinti pakankamai lėšų didinti kitų arabų valstybių išdus. Dar nežinia, kaip pažiūrės Irakas į tuos reikalavimus padvigubinti mokesčius už žibalo persiuntimą.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo vyriausybė ištrėmė vieną britų korespondentą už rašymą nepalankių straipsnių.

KISSINGER VĖL IŠVYKO Į PARYŽIŲ

WASHINGTONAS. — Baltieji Rūmai paskelbė, kad užvakar prezidento patarėjas dr. Kissinger vėl išskrido į Paryžių derėtis su šiaurės Vietnamo delegacijos vadu Nuan Thuy. Slaptos derybos buvo pertrauktos prieš penkias dienas, po kurių dienų slaptų susitikimų. Le Duc Tho, vyriausias Hanojaus derybų dalyvis, šiuo metu yra Hanojuje. Su Kissingeriu į Paryžių pirmą kartą išvyko ir valstybės departamentu atstovas, psekretoriaus asistentas William Sullivan bei dar keturi pareigūnai.

Kinijos ministeris atvyks į Vokietiją

BONA. — Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Walter Scheel sugrįžo iš Kinijos ir papasakojo spaudos konferencijoje apie savo derybų rezultatus. Kinijos užsienio reikalų ministeris Chi Peng Fei priėmė Scheel pakvietimą atvykti į Vokietiją ateinančiais metais. Greit bus įsteigtos ambasados Pekine ir Bonoje.

Kinija pareiškė susidomėjimą Vokietijoje gaminamais spalvotais televizijos priimtuvais. Kinijos vada išreiškė susirūpinimą V. Vokietijos-Sovietų Sąjungos gerėjančiais santykiais ir planais sumažinti kariuomenes Europoje. Kinijos valdžia mano, kad atoslūgis Europoje sustiprins sovietų spaudimą Kinijai.

Scheel pareiškė, kad premjeras Chou En Lai uokais priminė, kad rusai dažnai pamėgdžioja vokiečius. Sovietų buvęs partijos vadas Chruščiovas kartą kalbėjęs kancleriu Adenaueriui apie "geltonąjį pavojų". Šią sąvoką pirmas minėjęs kaizeris Wilhelmas II-sis. Chou pareiškė: Leninas daug ką pasisavino iš Markso, o Chruščiovas — iš kaizerio Wilhelmo.

Kambodija gavo šiek tiek ryžių

PHNOMPENHAS. — Kambodijos sostinėje lasibaigę ryžių krizę, kai Amerikos lėktuvai atgabeno ryžių iš Amerikos ir P. Vietnamo. Kambodija pirkė iš Tailandijos 30,000 tonų ryžių Japonija parūpino 6,100 tonų ryžių. Kambodija dar 1969 metais eksportavo 180,000 tonų ryžių. Ir dabar jų pakankamai priaugę Kambodijos ūkininkai, tačiau komunistams perkurtus kelius į sostinę, jos gyventojai ryžių negauna. Sostinei reikia 15,000 tonų ryžių kas mėnesį. Visi importuoti ryžiai ateina Mekongo upe, panašiai kaip nafta ar amunicija.

Kambodijoje kalbama, kad patys Kambodijos ūkininkai dažnai gabeną ryžius į Tailandiją, kuri juos superka pigiai, o vėliau parduoda už brangesnę kainą Kambodijos vyriausybei. Ryžius valdžia perka Amerikos paramos doleriais, kurių pernai ji gavo 56 mil. Šiais metais Kambodijai reikės 75 mil. dol. paramos.

NEW YORKAS. — Vyriausia komunistų partijos vadovybė nutarė pirkti radio stočių laiką savo vado Gus Hall kalboms. Iš viso nupirka 10 trumpų, po 40 sekundžių periodų už 1,000 dol. New Yorko WINS stotyje ir už 3,000 dol. gautos dvi po 5 min. programos WNBC stotyje. Gus Hall yra kandidatas į prezidentus 13-koje valstijose.

Pirmadienį dr. Kissinger turėjo pasakyti kalbą karo belaisvių šeimų suvažiavime Washington, bet jo vietoje į suvažiavimą atvyko pats prezidentas Nixonas. Kissingeris, tuo tarpu, išskrido į Paryžių.

Kita netikėta kelionė sukėlė Washingtono korespondentų susidomėjimą, tai armijos štabo viršininko gen. Abrams kelionė į Saigoną. Vos prieš pusantros savaitės Saigone lankėsi gen. Haig, dr. Kissingerio pavaduotojas. Jis ten buvo keturias dienas. Pats gen. Abrams P. Vietnamą paliko prieš keturis mėnesius. Ką naujo jis dabar gali Saigone sužinoti? Matyt, jo kelionė irgi turi ryšių su vedamomis derybomis.

Vakar Saigone prezidentas Thieu sušaukė nepaprastą ministrų kabineto posėdį. Saigone yra P. Vietnamo ambasadoriai Prancūzijoje ir Britanijoje. Visi šie pasitarimai rodo, kad vyksta nepaprasta diplomatinė veikla ir artėjama prie reikšmingų sprendimų.

Washingtono sluoksniai abejoja, ar bus pasiektas susitarimas su Hanojumi prieš lapkričio 7 dienos rinkimus, tačiau jau pats slaptų derybų faktas gali sudaryti prezidentui Nixonui palankią atmosferą.

P. Vietname komunistai už užėmė 6 nedidelių kaimų centrinėse provincijose. Saigono žvalgyba iš komunistų dokumentų sprendžia, kad Viet Congui įsakyta užimti kuo daugiau vietovių, iškelti komunistų vėliavas kuo didesniame kaimų skaičiuje. Prasidėjus karo paliauboms, komunistai tuose kaimuose liktų.

Neramumai Čileje

SANTIAGO. — Neramumai Čileje didėja. Santiago mieste policija jėga bandė atidaryti kai kurias parduotuves, streikuojant jų savininkams, tačiau susidūrė su demonstracijomis. Buvo pavartotos ašarinės dujos ir vandens čiuškės. Demonstracijos yra uždraustos, tačiau draudimo nepaiso jaunimas. Gatvėse policijai padeda kariuomenės patuliai.

Geležinkelio linijoje tarp Santiago ir Valparaiso buvo rastas dinamito užtaisai. Streiką šalia parduotuvių ir sunkvežimių vairuotojų paskelbė bankų tarnautojai ir inžinierių sąjunga. Atidarytos tik kai kurios maisto parduotuvės ir vaistinės. Labai trūksta ryžių ir cukraus. Santiago mieste gazolinai parduodamas po kvortą vienam žmogui.

NEW YORKAS. — Apie 1,200 policininkų išdalino pakvietimus į teisma 677-iems įtariamiems Mafijos nariams, priklausančioms penkioms Mafijos gaujoms.

JERUZALĖ. — Izraelio saugumo trys aukšti pareigūnai pašalinti iš pareigų už tai, kad jie nesaugojo geriau Muencheno olimpiadoje Izraelio sportininkų, kurių 11 nužudė arabai teroristai.

Mūsų SKAUTIJA

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAKCIJA SKTŲ BALYS VOSYLIS

120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

13-14 METAI

NR. 33 (384)

Ati kus bendruosius darbus -

EITI Į KULTŪRINĘ TALKĄ

Gyva Chicagos Skautininkių Draugovės veikla

Sio vieneto sueigose prie skautiškų pokalbių būna ir kultūrinė — literatūrinė dalis, kuri duoda dvasinio peno susirinkusioms sesėms. Paliečiamos temos iš istorijos, literatūros arba įvairūs skautininkių pašnekesiai, įspūdziai grįžusių iš tolimų išvykų stebimuose kraštuose, skaidrės ir t. t.

Vanda Sruogienė pasakojo apie lietuvių moterį

Birželio 18 d. buvo pakviesta dr. V. Sruogienė su paskaita tema "Lietuvių moteris mūsų istorijoje". Peržvelgta žymiausių mūsų praeities moterų: Mirta Mindaugienė, Aldona Cedimaitė, Ona Vytiautienė, Barbora Radvilaitė ir kt.

J. v. s. ALDONA GASNERIENĖ,
Chicagos Skautininkių Draugovės vadė

Plačiau apsisotą ties kukliomis Lietuvos atgimimo laikų veikėjomis, kurios dažnai būna pamiršamos, bet turinčios nepaprastų nuopelnų auklėjimo istorijoje. Pv. Marija Nemeikšaitė. Ji viena sūtelkė vienmintes, įkūrė Lietuvos Vaikų Draugiją ir pati viena suorganizavo daugiau kaip 100 vaikų darželių. Išleista ir rašytojos Sofijos Čiurlionienės-Kymantaitės darbai, paminėta jos kūryba. Ji buvo pirmoji skaudžių Sieserijos vadė. Šių metų gruodžio sueina 15 metų nuo jos mirties.

Čiurlionio Galerijos prašymas

Visi skautiški vienetai, per per vasarą išsiskirstę po visus kraštus, dabar renkasi į sueigas: taip pat ir Chicagos skautininkių draugovė poastotogini sezoną pradėjo sueigoje spalio 8 d. Jaunimo Centro naujose patalpose.

Draugininkė J. v. s. Ald. Gasnerienė, pasveikinti sesės, išleiskite viltį, kad visos, naujų įėjusių, savo energiją ir sugebėjimus naudingai išnaudos šio sezono darbams ir įsipareigo-

jimams. Kad šis mūsų vienetas tikrai pateisintų savo egzistenciją, kiekvieną turime aktyviai prisidėti prie naujų, konkrečių sumanymų ir jų įgyvendinimo. Visas priklauso nuo mūsų gerų norų ir nuoširdaus bendradarbiavimo. Be grynai skautiškų reikalų, mes turėtume eiti į talką ir kultūrinius darbus dirbantiems žmonėms ar institucijoms.

Draugininkė pranešė, kad gautas iš Čiurlionio Galerijos direktorės menininkės V. Balukienės prašymas talkininkauti Čiurlionio Galerijai ruošiant menų parodas. Skautininkės pritarė ir pasižadėjo padėti.

"Dainuojančios sesės"

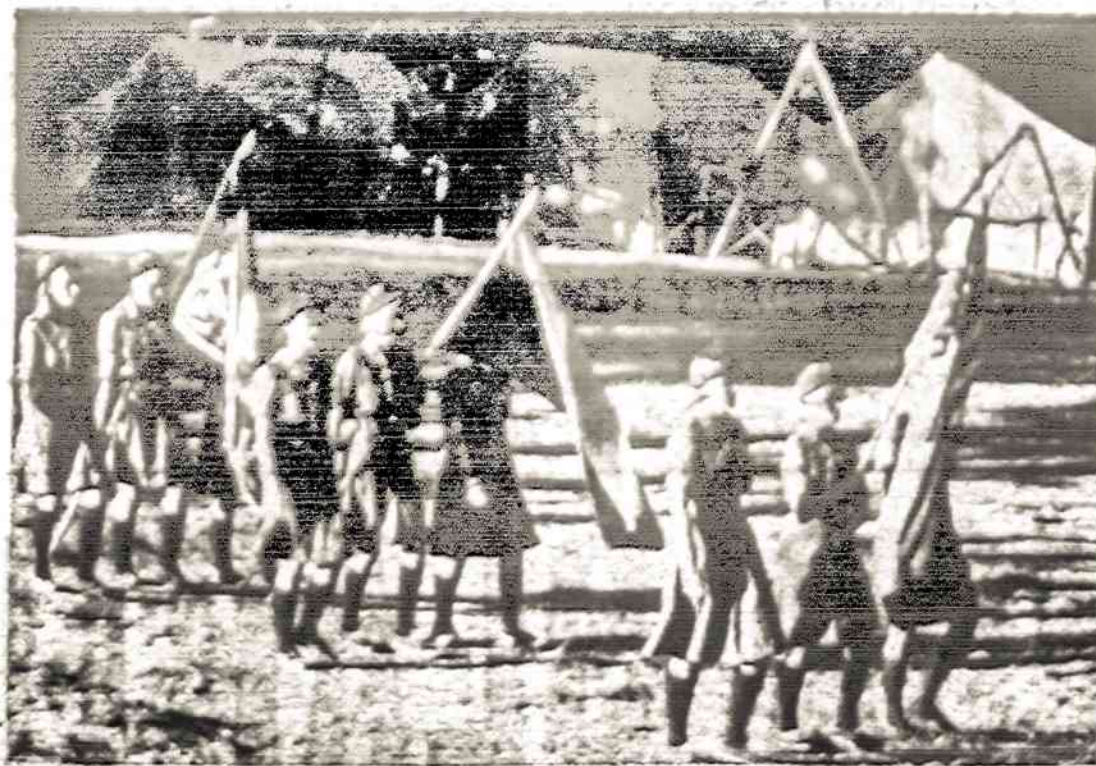
Balsingesnės skautininkės kviečiamos prisidėti prie "Dainuojančių sesių" būrelio, kuris paskutiniu metu ypaci gyvai reikiama Chicagoje. Tai vienetas, v. s. Br. Variakojienės jau seniau įkurtas ir jos sėkmingai vadovaujamas. Jis po trumpos pertraukos, mažai išimtimi su naujais dalyvėmis 1971 metais atgijęs, dabar mieliai kviečiamas dainuoti liet. renginiuose. Gražiai pasirodė ir tėvo skaut. J. Kubilius iškilmingose išleistuvėse spalio 11 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

Bali Sruoga minint

Ryšium su Balio Sruogos 25 metų mirties sukaktimi, O. Rozniekienė trumpai papasakojo šio žymaus literatūriniam pasauli mūsų poeto-simbolisto ir dramaturgo svarbesnius gyvenimo ir kūrybos bruožus, prisimenant neseniai praėjusią Tautos šventę, su ja susijusius istorinius įvykius, Vytautą, Jogailą ir kt., buvo perduota iš juostos Balio Sruogos drama "Milžino Paunksmė", parašyta minint Vytauto mirties 500 metų sukaktį. Ją atliko Montreale teatros aktorai. Režisuota rašytojos B. Pukelevičutės.

Mūsų vadės

1972 metų kadencijos skautininkių draugovės vadiją sudaro: J. v. s. Ald. Gasnerienė — draugininkė, J. s. D. Bylaitienė

AKIMIRKA IŠ STOVYKLINIŲ DIENŲ
Vėliavų paradas didžiojoje aikštėje.

PABIROS IŠ RAGAINĖS STOVYKLOS DIENORAŠČIO

Kernavės tunto vasara
Rako užuolyne

Kasdien koja kajan žygiuodamos stovykloje dainuodavo Ragainės sesės — kernavietės, nuo Kernavės pilikalnių suvažiuosios čia daugiau sužinoti apie mūsų lietuviškąją žodį ir raštą, šviesių lauzų suliepsnojusį spaudimo draudimo naktį.

Liepos 8-22 Ragainės sesėms gražiosios gamtos kūrėjas nepagalėjo saulėtų dienų ir gražių mėnesienos naktų, na, o taip pat ir keleto lietaus lašelį

(kokia čia stovykla, jei negauni basom kojom balučių išbraityti?)

Ragainė su jaunatvišku užsidegimu kūrėmės, ruošėmės, dainavom, žygiavom. Prakaito lašai nužymėjo kelią, kuriuo darbo nebujančios skautės, sesės Jūratės "darbo bataliono" narės, lyg skruzdėlės tempė dvylika ilgų rąstų stovyklos vartams. Na, ir surėmė dangų siekiančius Ragainės vartus! Nepatikėtum, kad tai jaunų, mazu sušančių ir gitaromis grojančių, rankų darbas. Kai kur galėjai matyti stipriai išsirušius vartus ir prie skiltių pajapanių.

O kas vėliau? Kasdien išmokdavom ką nors nauja: eidavom išskylauti, didelis būrys su keilios svyrų manta ant pečių išsirangė "gyvatės" iškyloje su įvairiomis užduotimis.

Šviesiomis naktimis mūsų Kopernikas — sesė Silvija, išsivedusi būsimų astronomų būrelį, rodydavo joms dangaus kūnus, supažindindama su įvairių pavadinimų romantiškais žiburėliais mėlynoje aukštybėje.

Intensyvus taškų rinkimas tarpskiltinio konkurso metu (lyg maro saugantis artėjančios šluotos) baigėsi Audėjų skilties laimėjimu.

— pavaduotoja, v. s. Gr. Meiluvienė — iždininkė, v. s. O. Rozniekienė — sekretorė, v. s. O. Silionienė — social. reikalams. O. T.

Ši darbšti skiltis, sesės Ramunės vadovaujama, buvo pasivadinus Lietuvos vandenų žvėrelį vardu.

O kiek gražių akimirkų stovyklos prisiminimų puokštėje paliko susimastymo diena ir šv. Mišios paežerėj, vėlai vakare!... Prasminga už viską Viešpačiui dėkoti tada, kai aplink tokia ramuma, kai maldoji siela "it varpa pribrendus nulinksta", kai bendrai giedama giesmė plaukia ramiai vandens paviršiumi ir aidu atsiliepa pusrantės medžių viršūnėse.

Ragainės stovykloje prieš iškilmingai laikomą trispalvę buvo duodami paukštyčių, skaudžių žodžių. Sesės puošiasi kitų spalvų kaklaraiščiais, švėtyje jauni veidai, riedėjo jais ir asarelė... Ne viena asara sužvilgo ir nakties rasoje, kai vyresnės skautės buvo rišamas mėlynas kaklaraištis, kai "gražių dainelių daug girdėjom tyliuoju vakaro metu"...

Didįjį savaitgalį prieš tėvelių ir svečių akis valgyklos sienoje rikiavosi dailūs paukštyčių pagaminti aštunkojai, skaudžių kruopščiai surišti mazgai, kelionės ženklai, vienos už kitos gražesnės šios parodėlės eksponatai.

O Ragainės lietuviškas raštas ir žodis? Net šeši "Papartyno" stovyklos laikraščio, numeriai irodė, kad jis tas lietuviškas raštas, gyvas ir stiprus. Vieną jų puikiai suredavo sesė Loreta savivaldos dienos progą. Valio jai už tai!

Savivaldos diena, manau, yra pati įdomiausia stovyklos diena. Čia turėjo progos pasireikšti ir pakomanduoti stovyklautojų išrinktas štabas su stovyklos virgininke sesė Liucija prieškalyje. Stovykla buvo klusni!

Taigi — dirbome, budėjome, klausėme, vykdėme ir... šypsojėmės. O jei kada nepasitenkinimo debesėlis veidų nuslinko ar marso garsai "koją sumaišė", — kurioj stovykloj to nėra būvė?!

Stovykla — visada geriausia skautiška mokykla. Jei mieste skautaujant augama incais, tai stovykloje skautė ūgteli aukštyt bent porą pėdų.

Ši stovykla taip pat savo tikslą pasiekė. Turėjome stovyklautojų net iš Kalifornijos, Omahos, Grand Rapids. Prie stovyklos pasisiekimo prisidėjo tėvelių nuoširdus bendradarbiavimas ir talka. Nuosirdžiai dėkojame mieliesiems tėveliams ir svečiams už apsilankymą mūsų Ragainėje, už gausias saldžias (bei kitokias) lauktuves. Lygiai didelės acijų virtuvės pliusuoms ir taip skaniai maitinusioms mūsų rūpestingosioms ponoms ir sesėms šeimnininkėms. Seseriškas acijų mūsų pionierėms, padėjusioms įsitvirtinti Ragainėje. Visų jūsų pagalbą su dėkingumu nepamirštame.

Stovyklines dienas prisimenant, telydi mus metų bėgyje smagi stovyklos nuotaika ir paskutiniai žodžiai, įrašyti "Papartyno" paskutiniajam numerį: "Sudiev! Iki pasimatymo! Buvo smagu — susitikim vėl!"

Stovyklos štabo akis

SKAUTYK PATS REPA. AIT.

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAI

VEIDAI IR DARBAI

★ Antanas Saulaitis Chicagoje. Praėjusį savaitgalį i Chicago kelioms dienoms atvyko Liet. Skautų Sąjungos Tarybos Pirmininkas v. s. Antanas Saulaitis. Trijų dienų pokalbiuose su atskiromis skautiškųjų pareigūnų grupėmis buvo svarstomi sąjunginiai aktualieji klausimai, suformuojant sugestijas LSS Tarybos. Pirmosios ir būsimos visuotinio korespondencinio suvažiavimo diskusijoms bei sprendimams. V. s. A. Saulaitis drauge perdavė Atlanto pakraščiu nuotakas, patirdamas ir chiaciečių nuomones. Svečio viešnagę koordinavo JAV Vidurio Rajono Vadija su rajono vadu v. s. Pranu Nedu.

★ Sveikinam ir džiaugiamės! Rugsėjo 4 d. vakare pavargu-

sios, bet su plačiom šypsenom veiduose iš Allegheny oro linijos lėktuvo išlipo 5 kernavietės, 10 dienų stovyklavusio Gintaro vadovių mokykloje, šiais metais suruoštoje Storer Reservation, Barnstead, New Hampshire valstybėje. Savo stovykliniu bagažu ir pilkais kaklaraiščiais jos skyrėsi iš kitų keleivių. Nenuostabu — jos gi skautės, gavusios paragauti tikrosios skautavimo druskos! Įgytas skautiškas patyrimas, daugybė stovyklinių išgyvenimų ir naujos pažintys su sesėmis ir broliais iš JAV ir Kanados liks ilgam laikui — mis visoms gražiu prisiminimu.

Šį gražų gintaričių penketuką, kurį sudaro vyr. skautės: Kristina Bukaveckaitė, Guoda Jelionytė, Regina Kiudulaitė, Ramunė Martytė ir Milda Petkutė, Kernavės tuntas nuosirdžiai sveikina, džiaugiasi puikiai pasirodžius pionierių ir

linki kuo greičiau šią jaunųjų vadovių mokyklą baigti.

Geriausios sėkmės jums, mielios sesės!

★ Keli patarimai: Tuoj pat apie suvažiavimą pranešti kitiems vadovams ir vadovėms vietoje, nes kiti gali būti nespėti kitaip sužinoti.

b) Sutvarkyti atitinkamus reikalus ir nedelsiant pasiųsti Suvažiavimo Prezidiumui registracijos lapą su priedais.

c) Registracijos, kandidatų siūlymų, nutarimų siūlymų labai — blankai (nors neprivalomi) labai padeda tiksliai atkurti formalumus ir suvaž. Prezidiumui paspartina raštines darbas; todėl naudotini!

d) Tuos blankus, pagal reikala, galima ir vietovėje lengvai pasidauginti, kad jų užtektų visiems.

e) Vadovai ir vadovės, turį suvažiavimui pateikti veiklos apyskaitas, prašomi tai atlikti galimai greičiau — siųsti Suvažiavimui.

★ "Mūsų Skautijos" redaktorius atostogos pasibaigė, ir vėl pasimatysime kiekvieną trečiadienį. Susikauptė daug idėjų įvykių, apie kuriuos po truputį kas savaitę pasikalbėsime.

Prašome ir vėl mums rašyti, siųsti nuotraukų, įspūdzių, pranešimų, svarstymų, pastabų ir taip toliau, kaip visada.

Acijų už kantrybę, skautų skyriaus pasilgusiems.

ARTĖJANCIAME NAUJIENŲ BANKETE

AIDUTĖS

Diriguos Alice Stephens

SEKMADIENI, ŠIŲ METŲ SPALIO 22 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė — \$8.00 asmeniui.

Šokiams gros A. Stelmoko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100, Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

DĖMESIO!

Norintieji pirkti namus ar kitą nekilnojamą turtą Floridoje, St. Petersburgo apylinkėse, pasinaudokite rimto ir sąžiningo Berger-Samuels Real Estate patarnavimu.

6395 GULF BOULEVARD, ST. PETERSBURG, BEACH, FLORIDA 33706
TELEF (813) 362-1171

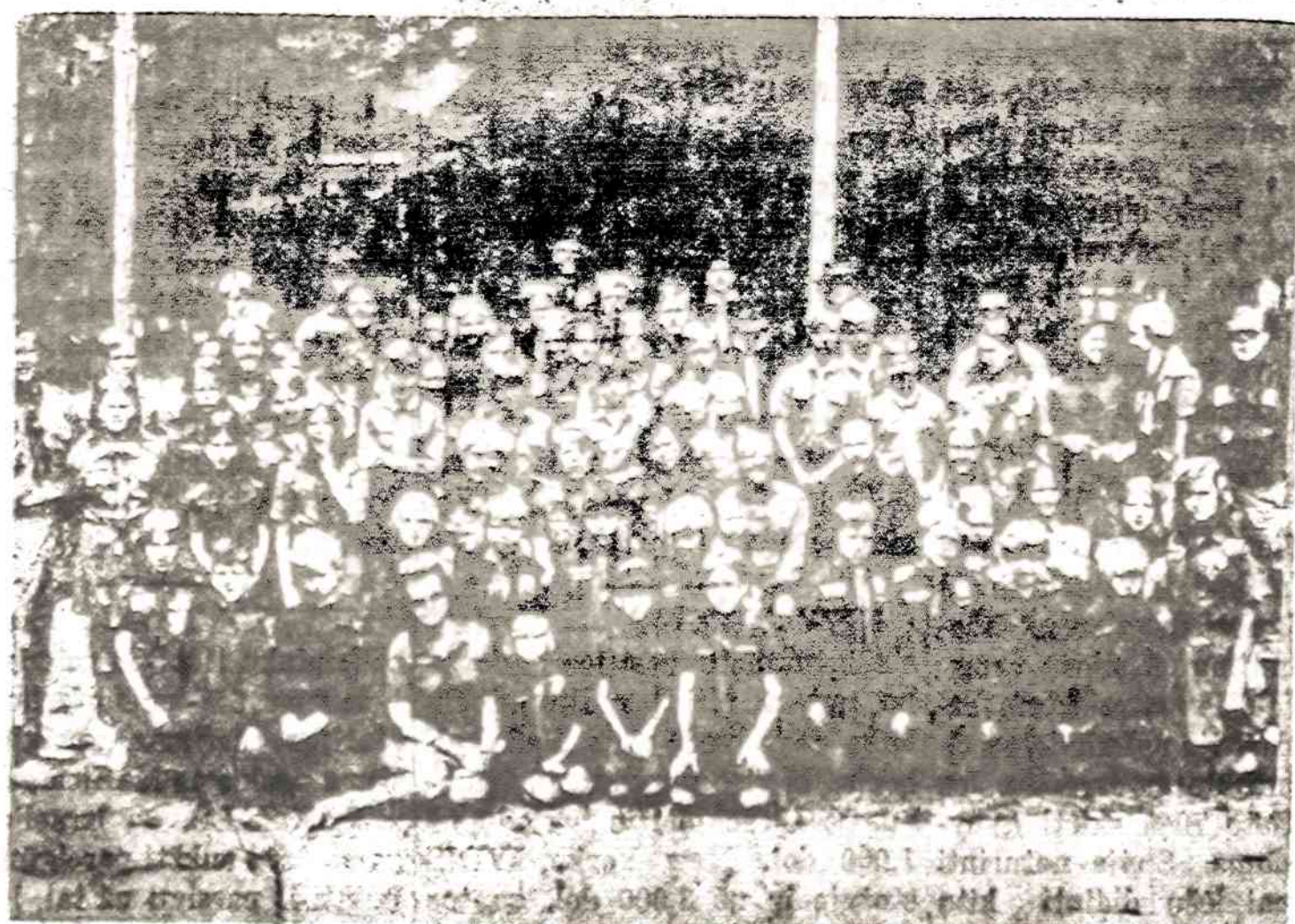

IGALIOTINĖ IRENA RACINSKIENĖ — BROKERĖ ALICE FISHER

Reikiamas informacijos ir patarimus suteiks I. Racinskiene — Sabal Palms motelio savininkė — 1301 Gulf Way, St. Petersburg Beach, Florida 33706. Telef. (813) 362-4321.

Atvykusi susipažinti su vietos padėtimi, iš aerodromo ar stoties bus atvežti ir gaus nemokamai nakvynę Sabal Palms motelyje. Gi perkantieji, galutinam sutvarkymui pirkimo reikalų, gaus nemokamai vieną savaitę gyventi minėtame motelyje, kuris yra prie pačio paplūdimio.

Tad nepraleiskite retos progos, pasinaudokite šiuo pasiūlymu ir įsigykite nuosavybę lietuvių pamėgtoje vietovėje.

CLEVELANDO PILĖNŲ IR NERINGŲS TUNTŲ SKAUTAI IR SKAUTĖS
su savo vadovais šiemetinėje Vasaros stovykloje, Kanadoje.
V. Bacevičiaus nuot.

KELIONĖ APLINK PASAULĮ

(Tęsinys)

Pavakarys. Gerokai atvėso. Lengvai apsiirngiau ir išėjau į gatvę. Nei nepamačiau, iš kur tiek elgetų mane apspito ir visi sekdami gestais rodo į būrą, kiti ranką tiesia į mane. Negana to, kai aš nekrepdama dėmesio einu, jie išsidrąsino ir pradėjo traukti už skvernų, rankovių ir už rankų. Jų prisilietimas man nenoromis sukėlė tokį pasišlykštelėjimą, kad aš nepajutau kaip ant jų surikau. Iš kart visi nuo manęs atsoko ir pasiliko.

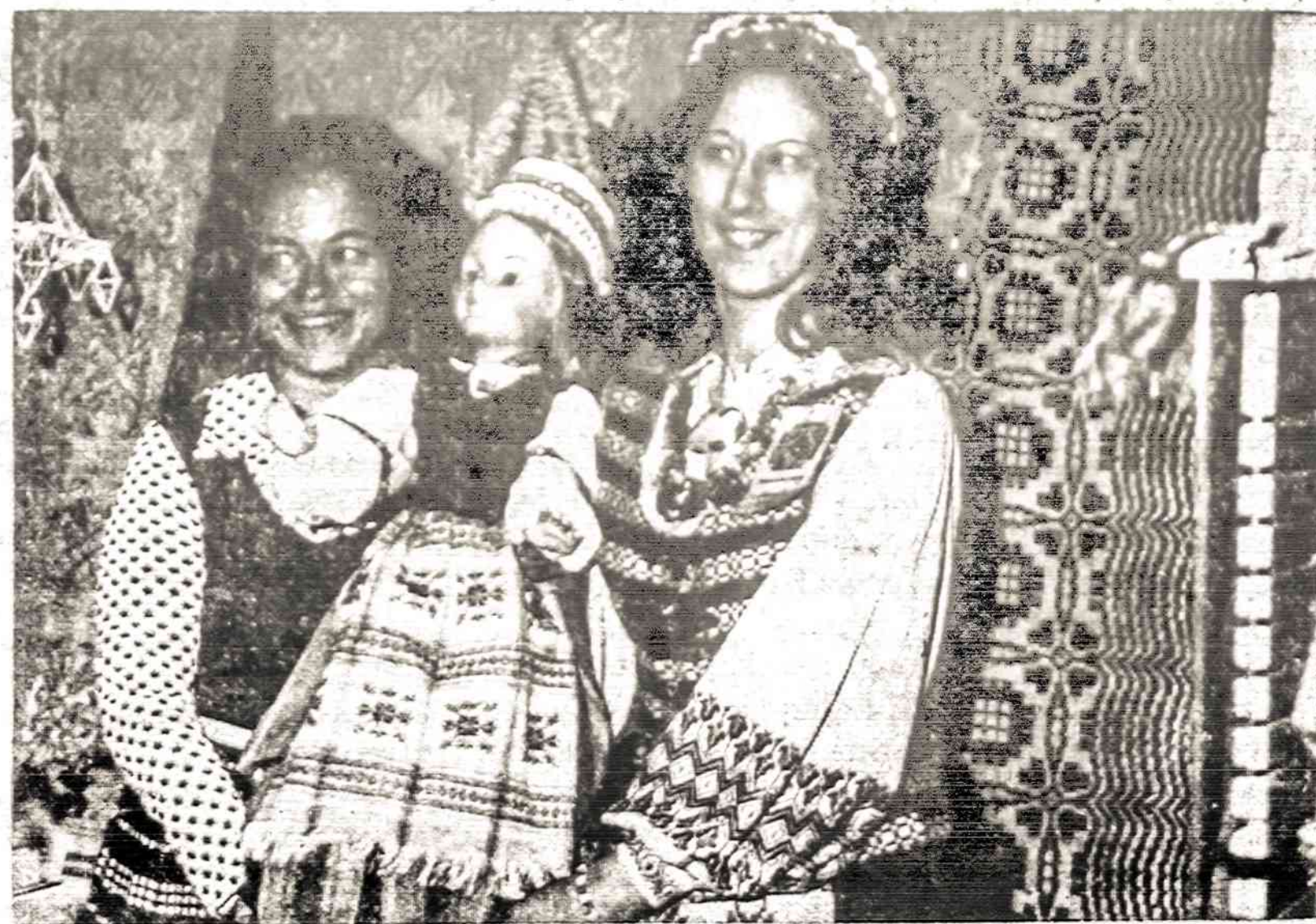
Atsikratęs kiek atsidusau ir rengiausi ramiai pasidaryti, bet kur tau, prieš mane atkabalduoja juodas lyg anglis elgeta. Apžėlęs barzda ir vos tik prisidengęs kur reikia. Jis eina ant visų keturių. Kartais vieną ranką pakelia ir bando nešti prie burnos, rodydamas, kad jis alkanas. Jam išmetu vieną popierinį. Žinau, kad labai nedaug, nes tas vienas rūpė gal lygus mūsų 25 centams. Gavęs kulvirščiais nukabardavo tolyn, bet už tai pamatė kitą, kuris mane persekiojo tiek, kad turėjau dumti atgal į viešbutį, kad gaudiau ramybę.

Kad dar pasižiūrėti į tuos, kurie mane persekiojo, sustojau prie viešbučio durų, prie kurių jiems negalima per kokią šimtą žingsnių prisistiepti ir stebiu. Jie visi sustoję malda-

vimo pozoje į mane tebežiūri. Apsisuku ir einu į viešbučio vidų, palikdamas sau labai nemalonų prisiminimą.

Vakare elgetų kiek sumažėjo. Einu vėl į gatvę, bet dabar seka keletas spekuliantų ir praša parduoti dolerius. Jie siūlo pusiau aukštesnę kainą negu bankuose gauni. Dabar tik paaiškėjo, kodėl išvažiuojant reikėjo registruoti kiek valiutos veži ir dar net kiek manau išleisti. Tai juodos biržos valdžios nuogastis. Nesustodamas moju ranka ir vis einu ir einu, norėdamas palikti tuos spekuliantus. Buvau perspėtas, kad jei jau keiti su spekuliantais, keiči tik viešbutyje su tarnautoju. Kitaip gatvėje gali turėti nemalonumų. Be to, nėra problemos, nes veik kiekvienas viešbučio tarnautojas tuo reikalingu turistą užkalbina. Taigi, einu visiems atsakydamas, kad nebeturiu nei vieno dolerio, visus iškeičiau banke. "Tai kvailias turistai", girdžiu jie kalbasi tarp savęs.

Rytojaus diena. Mūsų sutartų tyčių ekskursija neįvyksta, nes mano visi kompanjonai serga. Jie smalsumo vedami užvalgė indiškių patiekalų. Tad papusryčiaus išeinu ir pastebiu priešais viešbutį didžiulį parką. Jame ganosi didelė banda ūkių. Parkas taip nutryptas, nušalintas, kad gaila žiūrėti. Keistebiu, kad nei vienos jame kar-

Sio spalio mėn. 5-8 d. Tarptautiniame institute Detroite įvyko tautybių tautodailės mugė. Šaulė mok. Viktorija Norvilaitė džiaugiasi tautybių mugėje išsigijusi puošnia lėle. Šalia jos kairėje Regina Juskaitė. Pagal parduotų bilietų skaičių parodė aplankę 17,000 svečių.

Nuotrauka K. Sragausko

vės. Jos visos vaikšto gatvėse kur parduodamos daržovės. Nuo jų nuskintus lapus joms meta, arba kokoso riešutų išgertus kiautus. Jos tarpe pirčių sukinejasi ir laukia tokių progų, kad gautų ką pakramsnuoti. Jos šviesiai pilkos spalvos ir labai liesos. Vienos pavargusios guli prie šaligatvio ir atrajoja. Keletas jų eina prieš mane tingiai, neskubėdamos.

Tiesa, čia visi neskuba, tad gal ir karvės prisitaiko prie bendros minios. Atsisuku, paskui mane eina vienas paauglys teiliukas. Toks nebailus, ramus. Aš jį užstoju ir padarau nuotrauką. Padėkoju ir paleidžiu eiti toliau.

Ant šaligatvio kirpėjas kerpia plaukus. Kai jį aš sustojęs pasižiūriu, jis man moja, kad palauk ir sekantį aptarnaus. Aš plačiai jam nusišypsau ir einu. Priešais ant visų keturių juodas kaip negras atcina elgeta. Jis toks apšepęs, kad kai išsišiepia, tikras beždžionė. Nieko neprisidengęs, taip kaip motina pagimdė. Jo visas kūnas tarytum mano viena ranka, o rankos ir kojos kaip pagaliukai. Jis eina labai vikriai. Šitokią sutvėrimą pamatęs net pastyru. Nei nedvejodamas, kažkaip automatiškai, griebiu iš kišenės keletą smulkių ir metu jam ant šaligatvio, bijodamas, kad jis manęs nesuktų. Gavęs jis taip baisiai išsišiepė, kad net šiurpuliai per kūną perbėgo. Kai jau nutolau ir kiek atsigavau, pradėjau galvoti, kaip galima leisti tokį elgetą po gatvę taip elgetauti. Kur gi valdžios socialinis apūpinimas? Kodėl tos masės elgetų nesutvarko? Bendrai tokio nuogalio negalima toleruoti. Nematęs, nepatikėčiau, kad pasaulyje šioje gadynėje kur nors taip dar gali būti.

Taip begalvodamas, pasijutau apsuptas viso būrio elgetų. Jaunos moterys su vaikais ant rankų, o taip pat ir prie šono po vieną arba du. Palieję vyrai ir keletas dar paskirų vaikų. Aš vėl nepasijuntu kaip ant jų garsiai surinku. Kažkaip instinktyviai bijau, kad manęs jie nepradėtų traukti už rankų ir tampyti už drabužių. Jie visi kaip vienas moment nuo manęs atsoksta. A galvoju, matai kur geras "gink-

las". Kiek vėliau teko iš kitų amerikiečių turistų išmokyti indiška žodį "Džio", kuris reiškia — eik šalin. Jei dar tas žodis pasakytas su pykčio doze, visi bematant nutolsta. Žinoma, gaila, bet kitos išeities nėra.

PER KALKUTĄ SU DONELAIČIU

Prieš išvykstant, atsilankė pas mane prof. dr. Elena Tumienė su prašymu, kad angliską Donelaičio vertimą nuvežčiau į Indiją ir įteikčiau jos kolegai prof. Sunite Kumar Catteriji, kuris kadaise čia UCLA universitete kartu su ja profesoriavo. Ji man pripasakojo daug gražaus profesoriaus adresu ir jam Donelaičių dedikavo. Taigi, dabar pradėjau rūpintis, kaip įteikti knygą, o gal labiausiai pamatyti kaip profesorius šiame mieste gyvena. Adreso neturiu. Klausiu viešbučio informaciją. Graži indė, pasidžiūsi ir dar priedo ant kaktos raudoną tašką įsibrėžusi, maloniai pažadėjo adresą tuojau surasti. Ji sako, kad čia jis labai populiarus ir visi jį žino. Prof. esąs ir rašytojas, išleidęs daug vertingų veikalų. Daug gražaus ji man pripasakoja ir pagaliau palma telefoną ragelį — skambina.

Adresą ir telefoną turiu. Pasiskambinu. Atsiliepa pats profesorius. Balas malonus ir prašo užvažiuoti į jo rezidenciją aštuntą valandą vakaro. Sutinku. Dėkoju ir padedu ragelį.

Vakaras. Karšta. Profesorius gyvena 16 Hindustali Park. Nei vieta nei nuotolis man nežinomi. Pasišaukiau taksi, nors ir labai bijau su taksiu važiuoti dėl jų pramušgalviško vairavimo, bet kitos išeities nėra.

Kai prie viešbučio prisistato vairuotojas, nesusikalbu. Rodau minėtą adresą ir prašau vežti. Jis linguoja galvą, duodamas sutikimo ženklą. Važiuoju. Veža ir veža, pro parkus ir visokias dulkėtas gatves. Tamsu ir nebesiorientuoju kur aš esu. Įvažiuojame į kiek gražesnį rajoną. Apsuko keletą gatvių ir pagaliau sustoja prie labai tamsių namų, palikęs bėga arčiau prie namo, kad galėtų įžiūrėti numerį.

Laikau Donelaičių prie šono ir laukiau pasirošęs išlipti. Siferis grįžta ir gestais rodo, kad adresas tas, kokį aš jam parodžiau. Išlipu ir sumokėjęs nepradėdamas jo laukti palieku.

PAS PROFESORIŲ

Randu. Langai ir visos durys atidaros. Paspaudus skambutį, pasitinka mane nuogas, vos reikiamas vietas prisidengs žmogus. Jis prisistato esąs profesoriaus tarnas. Nužvelgiu jo basas, labai nenormaliai išdidėjusias kojas ir jis paprašęs laukti kažkur dingsta. Pagaliau ateina su svečių knyga

ir prašo į ją pasirašyti. Jo pagėdavimą išpildau. Jis mane veda į salioną ir paprašo sėsti. Išėina pasakydamas, kad profesorius tuojau ateis.

Sėdžiu vienas ir apžvelgiu kambarį — salioną. Baldai paprasti, apdengti, didelis Indijos mados kavos staliukas ir keletas nelabai vertingų paveiklų. Aukštai prie lubų kabo paprastas liustras, apie kurį sukasi keletas musių. Pagaliau įeina profesorius. Stoju ir maloniai susipažindamas prisistatau kas aš esu, kokių reikalu atvykau ir įteikiu Donelaičių. Profesorius džiaugsimu pažydo. Jo veide plati šypsena ir spausdamas man ranką dėkoja, dėkoja. Jis perskaito jam dedikaciją ir pilnas dėkingumo prof. E. Tumienėi, kuri jam tą knygą siunčia, kalbėjo, prašė jai dėkoti, pripasakojo daugybę jos adresu patį gražiausių komplimentų. Esą, prof. E. Tumienė esanti didelis intelektualas universitete ir už jo ribų. Ji esanti ne tik mokslo dalykų žinovė, bet plačios erudicijos, reto malonaus takto ir inteligencijos moteris. Taip kalbėdamas, jis vis varto knygą ir džiaugiasi, kad tokią retą dovaną jam į namus atvežiau. Jis jau žinojęs apie Donelaičio knygą vertimą ir labai norėjęs ją turėti savo bibliotekoje.

Sėdim priešais vienas kitą. Sinti Indijos tautiniu gerimu. Dėkoju. Iš lengvo pakeliu, stiklinę ir, norėdamas pasirodyti manlagus, šiurpeliu. Bijau, gali ir man taip pat nutikti, kaip tiems, kurie iš smalsumo pagragavo indiškių valgių. Gerimas man visai neįprastas ir skonis kiek atstumiantis. Pastatau stiklinę ir atsiprašu negalėjęs išgerti, nors ir labai skanu. Atrodė, kad profesorius neužsigavo ir mes pokaibi tęsime toliau.

Profesorius užklausa, ar aš pirmą kartą Indijoje ir kaip man čia patinka. Aš pakeičiu sėdėjimo pozą ir padarydamas rimtą veidą atsakau, kad "nieko sau". Negi būsi nemandagus, kai jau esi į svečius atvykęs. O jis prie to mano "nieko sau", plačiai nusišypsuoja, pridėdamas: "Niekur kitur taip originaliai nerasi karvė eina gatvę". "Taigi", ištariau ir nutilau. Nežinau ar jis mano mintis suprato. O tada galvojau, kad jei jau kur nors yra pragaras, tai jis yra tik čia, Indijos, Kalkutoje. Mandagumas neleidžia pasakyti teisybės.

(Bus daugiau)

WIZNTERJAL KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISĖJIMA BIZNYJE

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJENOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00. Minkštais viršeliais tik \$1.50.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURŲS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis suradė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 684 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęsti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęstos mokyklos, skaityklos, barai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, Apsisuk, senas laukas, Kai atitvėrė ir laumės Skrajojo po laukus... S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstamiausios ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėlapių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė-Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutis, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stankaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėuotai padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, nešs nuostabių nuo mėsos pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
16 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Naujos Cicero fronto linijos

Nuo šio šimtmečio pradžios Cicero lietuviai buvo patys stipriausieji lietuvių ramsčiai Amerikoje ir atkakliausieji kovotojai už Lietuvos laisvę. Daugelis jų įsitraukė į kovą prieš rusų caro valdžią dar Lietuvoje, o kai atvažiavo Ameriką ir apsigyveno šiame Chicago priemiestyje, tai sudarė dar ir šiandien gyvuojančią Lietuvių Kareivių Draugiją. Drąsiai ir veikliai tos draugijos kariai jau išmirė, o kiti suseno. Kardas jiems jau sunkus, iškelti jo nepajėgia.

Cicero lietuviai daug prisidėjo, kai Lietuva žengė pirmuosius nepriklausomybės žingsnius, padėjo lietuviams ir nepriklausomybės laikotarpiu. O kai rusai antrą kartą įsiveržė į Lietuvą, tai ne tik lietuviai kareiviai, bet kiekvienas Cicero lietuvis rėmė Amerikos Lietuvių Tarybos vestą darbą, protestavo prieš rusų okupaciją ir su rusais arba jų agentais nieko bendro nenorėjo turėti. Amerikos politikai skaitėsi su Cicero lietuviais, nes žinojo, kad jie sudarė vieną jėgą. Šiandien reikalai jau pradėjo keistis. Didžiausioje Cicero lietuvių tvirtovėje atidarytas naujas frontas, sudarytas iš lietuvių, neseniai pagėsusiu.

Chicagoje kelias savaites svečiavosi ne Lietuvos, bet raudonosios armijos kareivis. Amerikoje giminių jis neturėjo, bet draugų jam čia nestigo. Pradžioje į Cicero kojos jis nekėlė, visą laiką sukinėjosi apie Mildą, bet vėliau, kai apsiuostė, tai ir į Cicero buvo nuvažiavęs. Ciceroje jis rado tiek daug gerų draugų, kad jam, išvykstant į Maskvą, Ciceroje ir išleistuvės buvo suruotos. Kalba eina apie "tarybinę" Lietuvos poetą Vacį Reimerį, "Gimtojo krašto" redaktorių, įvairių komunistų partijos leidžiamų žurnalų bendradarbių ir okupuotoje Lietuvoje išleistų knygų autorių. Antrojo Pasaulinio karo metu jis įstojo savanorių ir raudonąją armiją, kovojo kartu su rusais, o kai sovietų karo jėgos antrą kartą okupavo Lietuvą, Reimeris buvo paskirtas Kauno radijo stoties direktorium. Jis ne tik pats kalbėjo, bet jis ir komunistines programas ruošė.

Chicagoje leidžiamas "pažangių" lietuvių laikraštis šitaip apie atvykusį poetą rašo:

"Poetas V. Reimeris, prieš apsisėdamas Chicago, praėjusį sekmadienį lankėsi Ciceroje, kur jam buvo iškeltas pokylis šulaičių namuose. Dalyvaujant apie 30 asmenų, svečiai iš Lietuvos paskaitė savo naujo-

sios kūrybos ir eilėraščių iš ankščiau pasirodžiusių poezijos knygų. Susirinkusieji svečiai nepagalėjo plojimų ir padėkos žodžių. Įdomi buvo ir kitame kambaryje išstatyta V. Reimerio poezijos knygų ir kitų leidinių parodėlė.

Prie vaišėmis apkrautų stalų kartu su svečiais buvo diskutuojami poezijos ir kultūriniai klausimai. Pasireiškė aktorius St. Pilka, knygų leidejas Vyt. Saulius, muzikas J. Kreivėnas, žurn. Vyt. Zalatorius ir kt. Pokylyje dalyvavo ir išeivių poetų. (Vilnis, 1972 m. spalio 14 d. 4 psl.).

Vacys Reimeris nepasizymėjo karo metu. Jam neteko susidurti su vokiečiais ir nereikėjo kautis su jais ginklu rankoje, kaip kovėsi šimtai mobilizuotų sovietų karių, bet jis pasizymėjo užfrontėje. Pirmasis sovietų okupacijos metais Reimeris įstojo į komunistinio jaunimo eilės, o 1945 metais jis įstojo į Tarybų Sąjungos komunistų partiją. Ne į Lietuvos, bet į rusų komunistų partijos eiles. Reimeris turėjo gerą balsą ir miklias kojas. Jis įstojo į "tarybinę" valdžios organizuojamą meno ansamblį ir įtikinėjo lietuvius, kad jie džiaugtųsi "nauja" santvarka, kaip jis kad džiaugėsi.

Antrasis sovietų okupacijos metais Reimeriui buvo pavesta Kauno radijo stoties kontrolė. Jis ne tik kalbas sakė, bet žinias taip redagavo, kad lietuviai priimtų tikrovę, pasiduotų padarytiems svarbiausiems nutarimams ir nesvajotų apie savo krašto laisvę arba bet kokią savi-valdą. Jis įtikinėjo lietuvius, kad "tie laikai" negrįžtamai praėjo. Vakarų Vokietijoje pagėsusius tremtinius jis būriausiais žodžiais šmeižė ir purvais drabstė. Juos vadino nacių agentais, žmogžudžiais, socialfašistais ir kitokiais komunistų terminologijos vardais. Už didelį pasidarbavimą, rusai išleido jo poezijos rinkinius, o vėliau kėlė į žurnalų redakcijas ir redaktorių. Dabartiniu metu Reimeris yra vyriausias Gimtojo krašto redaktorių.

Paskutiniame Gimtojo krašto numeryje, pirmame puslapyje yra toks didelėmis ir raudonomis raidėmis surinktas paragrafas:

"Šiandien sukanka 32 metai, kai Maskvoje Tarybų Sąjungos Aukščiausios tarybos VII sesijoje tarybų Lietuva buvo priimta į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą, kaip lygiatėisė sąjunginė respublika". (Gimtasas kraštas 1972 m. rugpjūčio 3 d.).

Kiekvienas šulaičio namuose dalyvavęs dypukas labai gerai žino (Jeigu nežino, tai privalo žinoti), kad Reimeris skelbia melą. Lietuva niekad nebuvo, ir nėra lygiatėisė respublika su sovietine rusiška respublika, nes lietuvių jokio svarbesnio sprendimo negali daryti. Kiekvienas lietuvis komunistas, jų tarpe ir Reimeris, privalo rašyti tai, ką rusas jam liepia rašyti. Lietuviai komunistais pasivadinusios grupės neįgalioji važiuoti į Maskvą ir prašyti, kad Lietuva būtų priimta į Sovietų Sąjungą. Deklarozovas parinko žmones ir įsakė jiems važiuoti į Maskvą ir nusilenkti Stalinui. Maskvoje Salomėja Nėris buvo priversta parašyti Stalinui poemą, o Ciceroje poetė Tulauskaitė savo noru gyrė Reimerį už Stalino paskelbto melo kartojimą.

Ar vertėjo Reimerį sveikinusius poetams važiuoti iš Lietuvos? "Tarybinėje" Lietuvoje jie būtų galėję garbinti didžiojo melo pranašą, o ne po Ameriką besisukinėjančią jo gizelį Reimerį.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

DARBAS IR MOKSLAS AMERIKOJE

DR. ANTANAS J. GUSENAS

48

Kiekvieną dieną aš turėdavau tris kartus užėti ir savininko namus. Toks jau buvo mudviejų susitarimas. Jis man mokėdavo 35 dolerius ir mėnesį ir kiekvieną dieną tris kartus duodavo pavalgį. Pas jį buvo įrengtas ir mano guolis. Ryte pirmiausia eidavau prie namo ir aptvarkydavau būtiniausias reikalus. Vėliau grįždavau pusryčių. Tada jis man pasakydavo, ką tą dieną aš turėsiu prie namo daryti. Žiemą būdavo daugiau darbo, nes dažnai tekdavo kasti sniegas. Pečių prižiūrėjimas atimdavo gana daug laiko. Vasarą būdavo gana daug laiko. Vasara būdavo lengvesnė, atsiradavo daugiau laiko.

Turėdamas daugiau laiko, eidavau į Jackson parką, kuris buvo visai netoli, ir žiūrėdavau, kaip turtuliai žaidžia golfą. Golfas man patiko. Kai susipažinau su žaidimo taisyklėmis, tai jis tapo dar įdomesnis. Žaidimas buvo geras sportas, lavino raumenis, akis ir dėrino visus žmogaus judesius. Kartais prie golfo praleisdavau net pusę dienos, kai prie namo nebūdavo jokio didesnio darbo. Jei žinodavau, kad ateis gabesnis žaidėjas, tai jį sekėdavau nuo pradžios iki galo. Man pačiam būtu patikę žaisti golfą, bet neturėjau priemonių ir nepriklausiau golfininkų klubui. Golfo lazda pamačiau ir rankas vėliau, kai baigiau odontologiją.

Namų prižiūrėtojo darbas buvo nesunkus, bet man jis nepatiko. Visą laiką tekdavo dirbti namo viduje, dulkėse ir dvokiančiuose kambariuose, o man patiko sveikas ir šviežias oras. Padirbėjęs kokį metą, pradė-

jau dairytis kito darbo. Patyręs, kad Wisconsin miškuose galima gauti darbo, pranešiau savininkui, kad pasiieškotų kitą dženitorį, o pats su vienu naujai susirastu draugu išvažiavau į miškus.

Miškuose gavome darbo. Pradžioje kirtome medžius Wisconsin valstijoje, o vėliau pervaziavome į Minnesotos miškus. Pradžioje medžius kirtau ir pioviau. Reikėdavo mokėti parinkti kertamam medžiui krintamą kryptį. Tai nebuvo toks sunkus dalykas, jei neprisiėdavo vėjas. Vėjas kartais suspausdavo puiklą ir paskudavo medį kita kryptimi. Medžio kirtikui didžiausia nelaimė jeigu jis nepajėgdavo nuleisti medžio ten, kur jis norėdavo. Vėjas padeda, jeigu pakerti tinkama kryptimi. Bet jeigu vėjas kartais truputį pasisuka ir pradeda medį lankstyti, tai tikrai tada patyręs kirtikas gali medį nuleisti ten, kur jis nori.

Miškuose darbas nebuvo lengvas. Pirmiausia turėdavo medžius nukirsti, vėliau turėjome nugęnti šakas. Medį kirsdavo kirviu ir piūkle, o šakas genėdavo kiviais. Šiandien mačiau, kad jau ir šakas genį piūkiais, bet mano laikais kirvis buvo pagrindinis miško darbininko įrankis. Jeigu kirtikas turį tikrai gerą kirvį, tai piūklas jam nelabai reikalingas. Geru ir as-triu kirviu galima greitai ir storą medį nukirsti. Bet kirvis turi būti gero ir patyrusio kirtiko rankose. Geras ir as-triu kirvis per pusį eina kaip per varškę. Geras kirtikas kirvį paleidžia ten, kur jis nori. Antrą kartą jis kerta truputį aukščiau ir truputį kitokią kampu. Labai dažnai dviem kirčiais jis iškerta gerą skiedrą, kuri pradaro jam kelią gilyn. Geras kirtikas iš karto apskaičiuoja, kaip giliai jam teks eiti ir kėlas skiedras jam reiks išpluti. Prakirtęs gerą grovelį vienoje pusėje, jis tuojau stoja kitą ir prasikerta sau kelią į medžio šerdį. Pasiekęs šerdį kirtikas, gali labai gražiai nureguliuoti medžio kirtimo kryptį. Medis gali stovėti sta-

čias keliom pakraščio balansom. Vieną pakraštį giliau įkirtus, o antrąjį palaukus, medis sukasi ten, kur kirtėjas nori.

Paguldžius medį į pasirinktą vietą, reikia tuojau nugęnti šakas ir suplaustyti į tinkamo ilgio rąstus. Prie rąstų atsivedavome porą arklių, priridavome prie rėtežių ir išvilkdavome rąstus ant kelio. Dažnai nuvilkdavome juos ir krūvą prie kitų rąstų.

Pirmoji žiema miškuose buvo šalta ir gili. Vėjas prinešė daug sniego. Mums buvo sunku prie tinkamųjų medžių prieiti. Bet blogiausia buvo kelias į mišką ir į karkynę. Teko tolokai per sniegą puškuoti, kol pasiekdavome kertamus sklypus. Miškuose gyvenome vadinamuose barakuose. Sukaltuosė tikrai miško kirtėjams. Miškas kirsti man patiko. Aš nebijoju šalčio, sunkus darbas manęs nebaidė.

Miškuose dirbdavome tik penkis dienas. Šeštadieniai ir sekmadieniai laikais tais laikais jau būdavo laisvi. Šeštadienis būdavo pažūmo diena, o sekmadienį darbininkai dažniausiai išspagirdavo, kad pirmadienį ir vėl galėtų stoti į darbą. Wisconsin šeštadieniai darbininkai važiuodavo į artimiausius miestelius pažūti. Penktadienį gaudavo atlyginimą, o šeštadieniai važiuodavo į Lady Smith miestelį. Galite įsivaizduoti, kodėl tas miestelis taip vadinosi. Lady Smith turėjo pačią didžiausią užėgą. Į tame miestelyje viską tvarkydavo. Kitos kirtėjų grupės važiuodavo dar toliau, į kitus šiaurės ir vakarų Wisconsin miestelius.

Lady Smith labai mėgo kirtėjus. Ji juos gražiai sutikdavo, kiekvienam nusišypsodavo. Savo tarnautojus liepdavo būti mandagiam ir gerai patarnauti. Daugumas kirtėjų mėgdavo išsigerti, o kiti valandų valandas praleisdavo prie kortų. Pralošdavo daugumas, bet keli apskuresnėji nusinėdavo visus uždirbtus pinigus. Ne vienas miško kirtėjas palikdavo Lady Smith

stalčiuje visus uždirbtus pinigus. Šeštadienį ateidavo su visu uždarbiu, o sekmadienį po pietų jis važiuodavo namo be cento. Panašiai elgėsi ne tik Lady Smith, bet ir kiti miško pakraščiuose esančių smuklių savininkai. Jie paruošdavo užkandžių, pamirkydavo geros siltės, o vėliau nugirdydavo. O kai kirtėjas jau nusigeria, tai, pasakodavo, kad tos geros patarnautojos pačios ir pinigų už deginę pasiimdavo, gražą duodavo. Ateidavo laikas, kad jos ranką įkšdavo į kišenę pačios pasiimdavo, kiek joms atrodavo.

Ne vienas miško kirtėjas pralošdavo kortomis arba pragerdavo visą uždarbį. Dar blogiau būdavo, su tais, kurie pirma gerokai nugerdavo, o vėliau dar prisėdavo prie stalo palosti. Tie tai tikrai apdairių loščių būdavo taip gražiai apvalomi, kad jiems reikėdavo skolinti pinigų grįžti į barakus. Sekančią savaitę jie vėl pradėdavo iš naujo. Vėl visą savaitę prakaltuodavo, o penktadienio laukė, kad gaktų vėl nuvažiuoti pas Lady Smith.

Į miestelius važiuodavo ne tik kirtėjai, bet, prižiūrėtojai ir įvairūs bosai ir boseliai. Jie taip pat mėgdavo išgerti. Jie gerdavo kartu su pačiais kirtėjais. Kai kurie jų galėdavo labai daug nugerti. Jie norėjo, kad darbininkai su jais gertų. Jeigu kuris kirtėjas atsisakydavo gerti, tai tas ilgai prie darbo nebūdavo. Jie rasdavo įvairiausių priežasčių pasakyti kirtėjui, kad jam darbas jau pasibaigęs.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

KAS GIRDETI NEW YORKE

Lietuvos de jure pripažinimo 50 metų
ir SLA gyvavimo 85 metų paminėjimas

Spalio 7 dieną Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vadovybė sukvietė SLA 5-tos Apskrities kuopų atstovus paminėti 50 metų sukaktuves kai Amerika pripažino Lietuvą de jure ir taip pat paminėti 85 metų sukaktuves nuo SLA įsikūrimo.

Ir viena ir kita data lietuvių tautos gyvenime buvo ir tebėra reikšmingos ir nepamirštinos. Deja, Lietuvos valstybė sugniždyta ir okupacijos varginama, bet SLA štai gražiai ir tvirtai gyvuoja.

Į tą dvigubą minėjimą sugrįžo nemažas skaičius SLA veikėjų. Ta proga vertingą žodį tarė SLA prezidentas Povilas Dargis ir Lietuvos generalinis konsulas A. Šimutis, kurs pats yra SLA narys. Jis yra veiklus ir kviečiamas visada į parengimus atsilanko, o jei reikia ir žodį taria. Jo pranešimai yra trumpi, visada gerai išlankstinti, turinčių ir gerų minčių sukeliančių. Ir šia proga general. konsulo tartas žodis yra plataus dėmesio vertas.

Gener. Konsulo A. Šimutis kalba

Dekoju už man suteiktą garbę dalyvauti ir tarti žodį šitame nedideliame, bet rinktiname, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vadovų būrelyje, kuris ėmėsi iniciatyvos paminėti nepaprast svarbos įvykį tiek Lietuvos valstybės gyvenime, tiek Amerikos lietuvių istorijoje — JAV pripažinimą Lietuvos de jure.

Kiekvienos naujai atsiradusios valstybės tarptautiniame įsisteisime yra du etapai — pripažinimas de facto ir de jure. Nežinūnt kad Lietuva turi daugiau kaip septynių šimtų metų senumo valstybinę praeitį, tarptautinės teisės požiūriu 1918 metais ji buvo nauja valstybė, panašiai kaip ir jos kaimynės Latvija bei Estija, kurios tokioms valstybinės praeities neturėjo.

De facto padėtis yra tada, kai yra susidariusi revoliucinė valdžia, kuri tam tikrą teritoriją dalį valdo, bet dar nėra tikra ar ji išsilaikys. Pavyzdžiui, per visus 1919-ųjų metus kelios valstybės, kaip Anglija, Suomija, Norvegija tebuvo pripažinusios Lietuvą tik de facto. Tik po nepasiekusių bandymų Lietuvą okupuoti, Sovietų Rusija 1920 metų liepos 12 dienos taikos sutartimi pripažino Lietuvą de jure. Tiesa, pirmoji Lietuva pripažinusi de jure buvo Vokietija, kuri tai padarė 1918 m. kovo 23 dieną, bet su ypatingais tikslais, būtent, pripažinti Lietuvą su-

jungtą amžinai ryšiais su Vokietija. Tik 1921 metais pradedo ateiti Lietuva de jure pripažinimai iš Danijos, Suomijos, švedijos, Norvegijos ir kitų valstybių kol, pagaliau, Lietuva 1921 m. rugsėjo 12 dieną buvo priimta Tautų Sąjungos nariu.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu J. A. Valstybės buvo Rusijos sąjungininkės, todėl su Lietuvos pripažinimu de jure nesukubėjo. Kitaip buvo su Lenkija, kuriai nepriklausomybė pirmojo karo eigoje buvo pažadėjusi tiek Rusija, tiek Vokietija su Austro-Vengrija t. y. abi kariaujančios pusės.

Lietuvos de jure ir Amerikos lietuvių

Amerikos lietuvių de jure pripažinimas Amerikoje išgauti iš J. A. Valstybių vyriausybės de jure pripažinimą Lietuvai. Tose pastangose Susivienijimas Lietuvių Amerikoje suvaidino vieną iš pirmiausių rėlių.

Prieš vykdamas į šį susirinkimą pervertiau Susivienijimo Lietuvių Amerikoje penkiasdešimties metų sukaktį paminėti 1936 metais išleistą albumą, kurio 272 ir 273 puslapiuose įdėta per du puslapius išsifususi istorinė fotografija su sekančiu užrašu: "Amerikos Lietuvių Veikėjų Suvažiavimas, įvykęs gegužio 30 ir 31 d., 1921 m. Washington, D. C. Šis suvažiavimas su atitinkamomis išskilmėmis įteikė Jungtinių Valstijų prezidentui Hardingui petiją, kurią buvo pasirašę milijonas Amerikos piliečių, prašant pripažinti Lietuvos nepriklausomybę de jure. Šio suvažiavimo išrinkta komisija tarėsi su prezidentu Hardingu Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo reikalo ir gavo užtikrinimą, kad neužilgo Lietuva bus pripažinta de jure, kas ir buvo padaryta".

Tikrovėje nuo to pažado praėjo daugiau kaip metai, nes de jure pripažinimas buvo suteiktas tik 1922 metų liepos 27 dieną ne tik Lietuvai, bet ir jos kaimynėms — Latvijai ir Estijai.

Tuometinis Lietuvos Atstovas Washingtono Jonas Vileišis 1921 metų sausio 21 dienos nurodė rašyti Valstybės Sekretoriui prašydami Lietuvą pripažinti. Bet tuo pat metu Washingtono darbe veikė ir carinės Rusijos ambasada. Rusijos ambasadorius Bachmetev 1921 metais liepos 1 dieną įteikė Valstybės Departamentui notą su ilgu memorandumu (Aide Memoire), argumentuodamas prieš Baltijos

valstybių pripažinimą. Notoje tarp kitko sakoma: "Baltijos valstybių, Latvijos, Estijos ir Lietuvos kaip ir Kaukazo respublikų byla yra visiškai skirtinga padėtis nuo Lenkijos ir Suomijos. Praeityje Pabaltijos tautybės niekada neparodė noro atsiskirti nuo Rusijos".

Toliau notoje pridedama: "Rusai nori just, kad Rusijos įnašas būtų prisimintas ir kad ryšium su tuo jų valstybė atitinkamai traktuojama".

Tad nėra abejonės, kad Amerikos lietuvių pastangos buvo labai svarbus faktorius Lietuvos nepriklausomybės de jure pripažinimui išgauti, kaip jis yra svarbus faktorius jo tęstinumui išlaikyti.

Millijonas parašų už Lietuvą

Skleisdami toliau to albumo puslapius sekančiame puslapyje rasime fotografiją su keliomis dešimtimis tomų knygų su milijonu parašų, prie kurių stovi dabartinis Lietuvos Konsulas Los Angeles dr. J. Bielskis ir tuometinis Lietuvos (Pasiuntinys) Washingtono sekretorius dr. M. Vinikas, vėliau ilgas metus iki mirties buvęs SLA sekretorius. Toliau randame visų Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvusių Lietuvos atstovų ir konsultų fotografijas. Jų įjungimas į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sukurtą albumą rodo, kad ši garbinga organizacija visada buvo susirūpinusi Lietuvos nepriklausomybe ir kaip ji mylėjo ir gerbė Lietuvos atstovus ir konsulus. Su džiaugsmu turime pasakyti, kad SLA vadovai ir šiandien nuosiirdžiai rūpinasi Lietuvos atstovybių išlikimu ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymu.

Vieną kartą davusi Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą J. A. V-bių vyriausybė jo tebesilaiko ir šiandien. 1940 metų liepos 23 dieną Under-Secretary of State Summer Welles išleido istorinį pareiškimą smerkiantį "suktais keliais" pasiektą Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Šis Amerikos nusistatymas yra paremtas tarptautinės teisės principu "ex iniuria ius non oritur" — teisė nekyla iš neteisės.

Per tą trisdešimtmetį metų okupacijos laikotarpį, pasiekė eilę prezidentų, bet Amerikos nusistatymas už teisę ir teisės principus tarptautiniuose santykiuose tebėra nepasikeitęs ir mes tikimės, kad jis niekada nepasikeis.

help your
HEART FUND
help your HEART

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROSPECT 8-3229
Rezid. telefonai: WALBROOK 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti 374-8012
Telefonai: PROSPECT 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir šeštad. ofisų uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-7233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5, treč. ir šeštad. tiksliai susitarus.

Rez. GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 9-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonai: WA 5-2670
Neatsiliepia — skambinti
471-0225
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. antradien. ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštad-
ieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.
DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 778-2880
Naujos rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antradien. trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasėnis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GILSON 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BIZNIEKIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Juozas Audėnas, Vliko vi-
cepirmininkas atsiuntė ir pra-
šo paskelbti tokį laišką:
Naujų Redaktorių Chicagoje
Didž. Gerb. Pone Redaktoriau!

Naujųjų š. m. rugsėjo 20 d.
laidoje p. Julius Smetona savo
straipsnyje "Tyla — gera byla —
bet kam?" dėl P. ir A. Brazin-
kų bylos rašo: "Kad Diploma-
tinė Tarnyba ir Vlikas, priklaus-
są nuo koezistenciško State
Departamento, didelio triukš-
mo kelti negali, yra suprantama".

Kas čia parašyta apie Vliką,
yra visiškai netiesa. Vlikas ne-
tik nuo State Departamento,
bet ir nuo bet kokios svetimos
jėgos yra visiškai laisvas ir ne-
priklausomas. Vliko veikla
priklauso nuo laisvojo pasau-
lio lietuvių, suprantančių Lie-
tuvos laisvinimo svarbą ir būti-
numą ir ją politiniui bei ma-
terialiaui remiančių.

Su pagerba
J. Audėnas
Vicepirmininkas

Savižudybės automobiliuose
Trys Baylor College of Medi-
cine Houstone psichiatrai išty-
rė 28 automobilių nelaimės nu-
statė, kad keturi iš žuvusiųjų
tikrai buvo apgalvotos savižy-
dės ir 12 buvo prisilėgę nuo
taikos su polinkiu į savižudybę.

GRADINSKAS
MODERNUS STEREO
FONOGRAFAI
TIK 59.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
karnavalo gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. E. R. N. A. S.
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTER 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmad-
ienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES

Ford Division's new F-Series pickup trucks, including this F-100 Ranger XLT, feature the most extensive changes in six years. The F-100/250/350 light trucks include an all-new cab, new interiors, new exterior sheet metal, longer wheelbases and wider tracks. Cab length is in-
creased two inches, permitting more leg room and a roomy storage area behind the seat in most models. New features include front disc brakes on all two-wheel-drive models, double wall construction of the cargo box and optional power steering and automatic transmission in four-wheel-drive models.

Fatališkų akcidentų keliuose
dažniausiai taikosi tokių vau-
ruotojų tarpe kurie yra pikti,
impulsyvi, ir dažniausiai in-
toksikuoti (išgėrę). Pirmas ga-
limos nelaimės ženklas yra tas,
kad tokie pasidaro neatsargūs.
Panaši savižudybių proporci-
ja prieš ketvirtą metų buvo
rasta Kansas City, ištyrus 86
auto nelaimes. Psichiatrai iš-
vada, kad po 8,000 trafiko nelai-
mės užmuštųjų kasmet gali-
ma nurašyti iš bendro kasmeti-
nio trafiko nelaimių skaičiaus
ir prirašyti prie 22,000 kasmeti-
nių savižudybių skaičiaus...

Brandy blogiausias gėrimas

Reuteris praneša iš Anglijos,
kad Dr. Gaston Powan, Midles-
sex ligoninės medicinos mo-
kyklos profesorius, panaudo-
jęs 20 savanorių gėrikų, nusta-
tė, kurie svaigalai išgėrus sun-
kiauja bešpagiriojami. Bandy-
manis buvo panaudoti aštuoni
skirtingi gėrimai: raudonasis
vynas, baltasis vynas, whiskey,
romas, džinas, vodka ir brandy
ir apelsinų sunkoje praskiestas
grynas etilinis alkoholis (spi-
ritas).

"Nutritions Society" susirin-
kime daktaras Gaston Powan
pranešė, kad iš visų šių svaig-
alų blogiausias yra brandy;
paskui brandy iš eilės seka
raudonasis vynas, romas ir
whisky.

Vodka, džinas (gin), baltas
vynas ir etilinis alkoholis
(spiritas) turi savyje mažiau
substancijų, vadinamų esters
ir alkoholių, kuriuos Dr. Pa-
wan daro atsakingais už sun-
kų pagiriojimą.

Lietuvių Fondo Jubiliejinis balius

Long Beach, Calif., apyl. Lie-
tuvių Fondo Vajaus Komitetas
rengia Liet. Fondo Dešimtme-
čio jubiliejinį balių, šeštadienį,
lapkričio mėn. 4 d. 7 val. vak.,
Machinist salėje, 728 Elm Ave.,
Long Beach, Calif.

Meninė programą atliks Los
Angeles Dramos sambūrio "Is-
laisvintos Moterys". Grupė vai-
dina aktualių ir dainų montažą
"Trylikos naktų pažmoj". Daly-
vauja: Birutė Dabšienė, Ona De-
veikienė, Ema Dovydatienė, Ja-
nina Čekanauskienė, Regina
Kungienė, Zenta Hardwickienė,
Česnaite, Dalila Mackialienė ir
Raisa Urbonienė.

Tekstas ir režisūra D. Mackia-
lienės. Muzika: piano — Ona
Metrkienė, akordeonu Vladas
Gilyas.
Eus lietuviški skanūs valgiai,
laimėjimų lentyna, veiks bufe-
tas. Šokiams gros graži muzi-
ka.
D. Mekšius

Caro rusų žiaurumas, bolševikų didesnis

Maskvinės Lietuvių Studentų
draugijos pradžia siekia maž-
daug 1870 m. Man besstudentau-
jant, 1887—1893 m. buvo ji slap-
ta organizacija. Maskvos poli-
cija žinojo, kad yra studentų slap-
tų organizacijų nemaža, bet
joms paprastai darbuotis ne-

kludydavo. Ir Lietuvių Studen-
tų draugija buvo policijai žino-
ma. Mąstyti galima, kad kiem-
sargiai pranešėdavo policijai
apie mūsų draugijos ir kitų stu-
dentų organizacijų susirinkimus.
Jau, anot Pr. Mašiotą (ž. "Kai
knygas draudė"), kuris 4 metais
už mane buvo vyresnis, Maskvos
Liet. Stud. draugija išsiskuldavo
nuo policijos apsilankymų tuo,
kad Draugijos choras per kiek-
vieną susirinkimą padainuoda-
vo lietuviškų dainų. Kiemsargiai,
manydami, kad daromos tik cho-
ro repetacijos, nekviisdavo poli-
cijos. Lietuvių dainos rusams
kiemsargiams patikdavo.

Dr. K. Grinius
(iš Atsiminimų ir minčių)

Kas neturi etazerės?

Tam tikrą pastatomą lentynė-
lę su skiriais knygomis susidėti
paprastai vadiname prancūzų
kilmės žodžiu etazerka. Geriau
būtų ją vartoti be slaviškojo prie-
dūro — priesagos — ka, taigi
etazerė.

Tačiau tam reikalui mes gali-
me turėti ir savą žodį. Jį galime

pasidaryti nusižiūrėję pvz. į žė-
maičiuose vartojamą šaukšdėtė,
arba šaukšdėtį, tam tikrą prie-
sienos pritaistytą spintelę šaukš-
tams bei indams susidėti. Pagal
tai rakandas knygomis dėti mū-
siškai būtų knygdėtis ar kny-
gdėtė.

Dr. P. Jonikas
(iš Gimtojo žodžio baruose)

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, VEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— Humboldt Parko Lietuvių Klubas
mėnesinis susirinkimas įvyks trečia-
dienį, spalio 18 d. Almera Simons mie-
sto parkelio salėje, 1640 N. Drake
ve. pirmame aukšte 103 kambaryje,
pradžia 12:15 val. popiet. Nariai ir
narės prašomi susirinkti ir naujų
kandidatų atsižvelgti į mūsų
klubą. Turėsime svarbių reikalų ap-
tarti. Po susirinkimo bus vaišės.
W. Mankus, nut. rašt.

— Žemaičių Kultūros Klubas eilinis
susirinkimas įvyks trečiądienį, spalio
18 dieną, 7:00 val. vak. Hollywood
svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai
kviečiami atsilankyti ir aptarti klubo
reikalus. Po susirinkimo bus vaišės.
Rožė Didžgalviene, rašt.

Mūsų geram ir mielam nariui
A. A.
KSAYERUI KAUNUI
tragiškai žuvus,
su jo artimaisiais kartu liūdime
Varpininkų Filisterių Draugija

Mielą poniją
VERĄ ZELINSKI,
liūdinčią dėl brolio
A. A.
WALDFRIED HEIDRICH
mirties,
nuoširdžiai užjaučiame.
Juzė ir Petras Norkaičiai
Romas Urbonas
Regina ir Adomas Vaitkevičiai

A. A.
ANTON J. VENCKUS
Gyv. 5217 So. California Ave.

Mirė 1972 m. spalio mėn. 16 dieną, sulaukęs 87 metų amžiaus.
Gimęs Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: žmona Apolonia, pagal tėvus Sebaliauskaitė, duk-
terys — Anna Marčo, jos vyras Albert, Helen Unens, Antoinette Para,
jos vyras Edward ir Martha Augustyniak, jos vyras Anthony, 11 anū-
kų, 8 pranešė, sūnėnai, dukterėčios ir kiti giminės, draugai bei
pažįstami.

Kūnas pašarvotas Sullivan koplyčioje, 2701 W. 63rd Street (prie
Washtenaw).

Trečiądienį, spalio 18 dieną 10:45 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į St. Rita parapijos bažnyčią, o po gedulingų mišių, prasidedan-
čių 11:15 val., bus laidojamas šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Anton J. Venckus giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikintimą.

Nuliūdę liks:
Žmona, dukterys, giminės.
Laidotuvių Direktorai Harry Sullivan ir Sūnus. Tel. PR 6-8300.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Jis nutramdo audrą. Psalmė 107:29.

Siandien žmonės yra užpykę, yra daug prieštaraimų, o mes apsakome
jiems Dievo mokslą. Mūsų širdys daug kartų išsigąstę, jei tikėjimo akimis
nematytume Viešpatį su mumis laivelyje, jei nepažintume jo didelės galy-
bės, kurioje jis kalbės į žmones savo laiku ir savo būdu... Tačiau nenusi-
gąskime, jei matome, kad prisartina tamsi valanda. Jei audra būtų taip
smarki, kad daugelis nusigąstų, imtų rėkauti ir drėbėti iš baimės. Išmokime
gerai šio gyvenimo patirčių pamoką taip, kad nepatirtume tikėjimo, —
kad tamsioj valandoj galėtume giedoti ir džiaugtis jame, kuris mus mylė-
jo ir atpirko pats savo brangiu krauju, ir giedoti Mozės ir Avinėlio giesmę.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kris-
taus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedideleje
knyguteje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago,
Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROVEHILL 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNHALL 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8001

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFAYETTE 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOJE Miesto
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. UTHANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1005

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. UTHANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1130-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRGINIA 7-6677
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Ispanijos princas Juan Carlos lankėsi Vakarų Vokietijoje, kur jam Ulmo poligone karinė vyresnybė leido pasivažinėti galingiausiu Vokietijos tanku.

Laisvas pasaulis ignoruoja raudonojo fašizmo aukas

Prieš 35 metus spalio 13 dieną naciai pradžioje respublikai Belgijos sienas, bet nepaėjus trejiems metams naciai okupavo Belgiją ir jos kaimynus — Olandiją ir Liuksemburgą.

Prieš trisdešimt trejus metus spalio 10 dieną komunistai Maskvoje pasirašė tarpusavęs pagalbos paktą su Lietuva ir pradžioje respublikai jos sienas. Banketo metu ty sutarčių garbei komunistai paskelbė „amžiną draugystę“ tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos ir jos kaimynų Latvijos ir Estijos. Sovietų okupacija šių trijų tautų mylinčių tautų įvyko sekanti vasara.

Daugiau kaip 27 metai praėjo kai nacių tiranija buvo su naikinta. Belgija ir jos kaimynai

vis dar džiaugiasi savo laisve. Bet Lietuva, Latvija ir Estija vis tebėra Maskvos tirano okupuotos. Pasaulis girdėjo Adolf Hitlerio nacių aukų riksmą, tačiau pasaulis ignoruoja raudonųjų nacių — komunistų aukų riksmą. Kaip ilgai dar?

Tedis Zierins

Mūsų moterų kova už švarią aplinką

Gal būt tai tikrai tikriausias būdas išgelbėti mūsų aplinką — žemę, orą ir vandenį nuo visiško sutęsimo, rinkti moteris — taisyklais turinčias rūpininkas.

Viena tokia įstaiga, kurios pareiga yra daryti, kad milijonai Chicago gyventojų gertų švarų ir sveiką vandenį, o ne srutas, yra Metropolitinės Chicago Sanitarinis Distrikas.

kuris iki šiol buvo vienu vyrų rankose ir tai dažniausiai nevisiškoje rankose.

Šios įstaigos atmosferai praskaidrinti ir ateinančioms rinkimams kandidatė į Distrikto patikėtinius kandidatuoja pasižymėjusi environmentaliste (t. y. kovotoja už švarią aplinką) Mrs. Joan Alter, turinti geras pažintis su lietuviais ir bendrai lietuvių drauge.

Kandidatė į Sanitarinį Distrikto supažindinti su lietuviais, Mrs. Janina Marks savo rezidencijoje, 5490 South Shore Drive, ateinančių pirmadienį, spalio 23 d. ruošia susipažinimo kavutę, kuri prasidės 12.30 val. popiet.

JP

Per vieną savaitgalį keturios žmogžudystės

Praeitą savaitgalį Chicagoje įvyko 4 žmogžudystės: trys dėl mažo reikalo susiginėjus ir viena apipiešiant.

Pavyzdys, kaip negalima atidarinėti duris nepažįstamam: Herman Davis, 20 metų, 6515 S. Hermitage Ave., buvo plėšiko nušautas savo namuose kai tik atidarė duris paskambinusi nepažįstamam. Su juo buvusi Miss Walker, 30, buvo sužeista.

Pirmas sniegas Chicagoje

Pirmasis sniegas Chicagoje nelaukė net Vėlinių. Temperatūra prie O'Hare aerodromo esant 41 laipsniui sekmadienio rytą pradėjo kristi sniegas, o išbuvo visą valandą kol ištyrpo. Oro biuro pranešimu, šis sniegas buvo per ankstybas, bet nebuvo rekordas. Praeitais keliais metais pirmasis sniegas pasirodė net rugsėjo 25 dieną.

Ieškinyš žudikui Speck

Mrs. Corazon Amurao Ateizna, vienintelė slaugė studentė iš aštuonių, kuri išliko žudiko Richardo Specko nenužudyta prieš 6 metus atvyko į Chicago lydyti byloje, kurioje nužudytųjų slaugių giminių yra iškėlę pusketvirtą milijono dolerių ieškinį prieš žudiką Specką, kurs nuteistas mirties bausme, ramiai tebegyvena Stateville kalėjime.

TRUMP AI

— Ponia Milkerienė perrinkta Shields mokyklos Brighton Parko apylinkėje Tėvų ir mokytojų sąjungos pirmininke.

— Spalio 29 d., sekmadienį Chicagoje įvyks dr. P. Daužvardžio mirties metinių minėjimas ir paminklo atidengimas.

NAUJIENAS
Lietuviai taip pat perka ir parduoda ir prekes sužino tikrai per **NAUJIENAS**

— Sėdys Rudys, Michigan City, Ind., aukšt. mokyklos mokytojas, vadovauja Gary lituanistikos mokyklai prie Sv. Kazimiero Lietuvių parapijos, Gary, Ind. Šiais metais joje moko S. Baipsys, K. Peckaitienė ir kun. kleb. I. Urbonas. Tėvų komitetas išrinktos B. Ruzgienė — pirm., B. Noreikienė — vicepirm. ir M. Ruzgienė — izd.

— Septyniuose Chicago miesto kolegijose šieniet mokytojų reikordinis studentų skaičius — 17,047, septyniais procentais daugiau kaip praėjusiais metais.

— Ramunė Kviklytė, skautų vyčių žurnalo redaktorė ir veikli jaunimo organizacijose, pakviesta mokytoja nemokančių lietuviškai klasės Lemonto lituanistikos mokykloje.

— SP 4 Jonas A. Umbrasas iš Marquette Parko apylinkės buvo išvykęs su Armijos rezervu daliniu į Korėją. Iš tos pat apylinkės Pvt. Nicholas T. Venckauskas, sėkmingai atlieka jauno kareivio apmokymą Ft. Polk armijos bazėje, ten pat baigė administracijos kursus.

— Helen Pius iš Brighton Parko apylinkės pakviesta praveisti lietuviškų kalėdinių puošmenų kursų Balzeko Lietuvių kultūros muziejų lapkričio mėn. penktadienį vakarais 7—9 val. įvairaus amžiaus kursantams. Registruoti tel. 847-2441 darbo valandomis. Kalėdiniai papročiai ir tautinės puošmenos yra gera priemonė kelti lietuvių kultūrą ir buitinę. Lietuvių kalėdinė eglutė su tautiniais ornamentais, bet be įvairiaspalvių šviesų, kasmet būna Chicago Mokslo ir Pramonės muziejuje. Į ją atkreipia ypatingą dėmesį ne tik tūkstančiai lankytojų, bet ir korespondentai. Jos nuotraukos buvo tūlpsius daugelio laikraščių pirmuose puslapiuose, keldamos milijonams skaitytojų mistiškas kalėdų nuotaikas ir klausimą, kodėl tos žvakutės nedega? Pažadinti norus jas uždegti yra mūsų visų pareiga.

— Jonas Račkauskas iš Gage Parko apylinkės „užsisakė“ Naujienas. Vajaus proga visi skaitytojai yra kviečiami prisidėti prie platinimo.

— Tarptautinis Filmų festivalis įvyks Chicagoje lapkričio 3—23 d. 12 E. Grand Ave. Bus rodomi ir vertinami premijoms įvairaus turinio filmai.

— Dail. Miką Šileikį pagerbė Naujienų tarnautojai bendroje suėgoje jo 55 metų tarnybos šiam laikraštyje sukakties progą. Visų vardu įteikta dovana ir sveikinimas.

— Profesinio pasiruošimo savaitė bus spalio 22—28 d. Ta proga aukšt. mokyklose ir mokytojų bei tėvų susirinkimuose ruošiamos paskaitos apie kolegijas ir jų programas. Lapkričio 1 d. 12:30 val. Merchandise Mart M&M klubo patalpose bus prof. dr. N. C. Gysbers paskaita „Rytojus yra dabar“.

— Chicago Field muziejus ruošia paskaitą apie Luxemburgą ir Belgiją spalio 21 d. 2:30 val. popiet. Bus rodomi filmai.

— Southwest Symphony orkestras ir choras pradeda koncertų sezoną lapkričio 11 d. 8 val. vak. Evergreen Parko aukšt. mokyklos auditorijoje. Muz. Petras Armonas atvyks iš Rochesterio dalyvauti šiame koncerte. Taip pat dalyvaus

— „Amžinojo Lietuvio“ skaitytojams. Per rašytojo Vyt. Alanto sukaktuvių minėjimą Chicagoje spalio 1 d. buvo parduota jo naujojo romano „Amžinasis Lietuvius“ pirmojo tomo keliasdešimt knygų. Antras tomas dar nebuvo tada išėjęs. Dabar jau yra išėjęs ir antrasis tomas, ir tie svečiai, kurie per minėjimą įsigijo pirmąjį tomą, gali gauti pas autorių antrąjį tomą, adresu: 8897 Robindale, Detroit, Mich. 48239. Antrojo tomo kaina 6 dol. (Pr).

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGOS MOTERYS IR MERGAITES LENGVAM DIRBTUVĖS D A R B U I

Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas. Kreiptis asmeniškai.

A C E TRANSFORMER CO. 1910 No. Elston

DEPENDABLE WOMAN wanted for elderly lady. Light house keeping, cooking. No laundry. English necessary. \$75.00 per week. LA 5-3579

PAS MUS GYVENANTI SEIMININKĖ

Kambarys, maistas ir alga. Reikalingi liudimai. Subrendusi moteris. 5% dienos i savaitę. Skambinti 448-6704

WAITRESSES

Basic salary \$40 per week with tips take home at least \$125 a week. All shifts available. Uniforms size 30 to 36. Apply Tues. & Wed. 9 A. M. to 11 A. M. — 2 P. M. to 4 P. M.

WIMPY GRILLS, INC.

22 W. MONROE — ROOM 1200 CHICAGO, ILL.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakendai ir įrenginiai

PARDUODAMI

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laimėjus iš išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

TEL. GR 6-4421

6200 SO. WESTERN AVE.

muz. Faustas Strolia iš Oak Forest, Ill. Šiame sezone orkestras turės 5 koncertus diriguojant Alfred Aulwurm.

♦ Lietuvių Tautiniai Namai, nuosavoj pastogę. Chicagoje, 6422 So. Kedzie Ave., spalio 21 d. rengia metinį balį. Pradžią 7 val. vak. Balijue dainų programą atliks solistė Roma Mastienė, šokiama groso Markausko orkestras, vakariene patiekis LTN šeimininkės. Chicago ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami šiam balijue dalyvauti. Vietas rezervuoti pas Metį Šimkų, tel. 254-7450.

(Pr).

♦ Naujienų Metinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio mėn. 22 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakariene, programa, šokiai. \$8.00 asmeniui.

♦ Įvykstantį spalio 28 d. Jau-nimo Centre Lietuvių Fondo dešimtmečio balį, Lietuvos Gen. Konsulas p. J. Daužvardienė, maloniai sutiko globoti ir balijue dalyvauti. (Pr).

♦ Dail. Editos Stankuvienės darbu paroda bus atidara iki spalio 22 d. 9 val. vak. Čiurlinio galerijoje. Lankymo valandos šokiadieniais nuo 7 iki 9 val. vak., savaitgalyje nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak. (Pr).

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnės nebrangios. 3518-24 W. 83rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Aniketas Garbačiauskas, sav.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

VIENAI ŠEIMAI NAMAI

3 MIEGAMŲJŲ, 39-ta ir Rockwell, \$10,000.
2 MIEG., 68 ir Claremont, \$16,000.
2 MIEG., 56 ir Troy, \$19,900.
4 MIEG., 56 ir Mozart, \$22,000.
3 MIEG., 64 ir Campbell, \$20,500.
4 MIEG., 69 ir Lawndale, \$27,500.
4 MIEG., 67 ir Pulaski, \$30,000.
3 MIEG., Luksus, 72 ir California, \$35,000.

2 BUTŲ MŪRINIAI

43 ir KEDZIE, 2 po 5 kamb. \$26,000.
43 ir TALMAN, 2x5 plus 2 kamb. \$23,500.
46 ir MAPLEWOOD, 2 po 4. — \$26,500.
54 ir RICHMOND, 2 po 6, \$28,000.
66 ir KILPATRICK, 4 ir 3, \$33,500.
66 ir CENTRAL, 5 ir 3, \$27,500.
64 ir HOMAN, 2 po 5 plus 3. — \$51,500.
65 ir FAIRFIELD, 2 po 6, \$47,500.
71 ir KEDZIE, 2 po 5 1/2, plus 3, \$51,500.

Butų nuomavimas. Įvairūs raudimai.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5551

BOLINGBROOK

CENTRAL AIR CONDITIONING

3 BEDROOMS

1 1/2 BATH RANCH

New Furnace. Built-in range, carpeted throughout, 2 1/2 car garage, big patio, large fenced yard, maintenance free, aluminum exterior.

\$27,500.

BEL-AIR REALTY

BOLINGBROOK REALTY CO

739-0520

PARDUODAMAS

APARTAMENTINIS NAMAS

2 aukštų 10 butų mūrinis Marquette Parko apylinkėje.

Nauja šildymo sistema gazu.

Gera pajamų nuosavybė.

Tel. 778-7082

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 264-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi piliečių pareiškimai 1 kitoki blankai.

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange [taigos])

Pigūs automobilų draudimai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer

Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5990

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9227

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

ZINGSNIS I GEROVE

1 1/2 AUKSTO 2 butų mūras. Modernūs 5 1/2 kamb. 1-mė aukšte ir 4 kamb. butas 2-mė aukšte. Du jėtimai, gazu šildymas, garažas, rami gatvė arti Western ir Marquette Rd. autobusų. \$21,700.

6 KAMBARIŲ graži mūro rezidencija arti 72-os ir Kedzie. Platus lotas. Garažas. Iškelti vamzdžiai. Alum. langai. Ceramic vonia ir atskiras toiletas. Privatus suauktas balkonas. Savininkas greit apieis puikų namą už \$23,600.

MODERNIAI pertvarkytas 2 butų po 6 kambarius mūro namas arti Marquette Rd. ir Kedzie. Naujas gazo šildymas. Mūro garažas. Platus lotas. Vertas jūsus sprendimo. \$30,500.
13 BUTŲ MŪRO NAMAS. Puikūs butai duoda \$20,000 nuomos. Naujas gazo šildymas. Sausas beismantas. Kaina 6 metų pajamos.

RIMTAI PONIŲ gyventi prie brangaus parko. Tai naujas objektas perimti grožio saloną iš gerų rankų. Šiltingas 2 aukštų mūras — pirmam aukšte Luksus beauty shop, vonia ir du kambariai, o antrame aukšte puošnūs butas gyventi. \$37,000.

MODERNUS NAUJAS 2 butų mūro Marquette Parke, 2 auto garažas. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas. 3 gazu šildymai. Alum. langai. Tuoj galima matyti. \$36,300.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke prie mokyklos. Kaina rimtam pardavimui.

8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 metų mūras, 2 vonios, įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.

2 AUKSTO 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas. Garažas. Arti mūsų. — \$22,000.

10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie, \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.

GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alum. langai. Nauja šiluma gazu. \$27,000.

4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alum. langai, 3 automobilų garažas. Tik \$52,000.

2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alum. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,000.

GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500.

11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alum. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKSTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Ideali giminingoms šeimoms.

12 BUTŲ MŪRINIS. 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.

MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdizit. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji. 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai aptvertas ir apsidintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)

TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenių mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES. KAINOS IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTŲ DARBuose Stogu dengimas. Vandens nutėkėjimo vamzdžiai. Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkalinimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS